

DIRVA

Nr. 126

Lapkritis-November 1, 1961

Cleveland, Ohio

"TEISĘ Į LAISVĘ TURI TURĖTI NE TIK KITŲ KONTINENTŲ, BET IR EUROPOS TAUTOS"

Pavergtųjų Europos Tautų posėdžiai Paryžiuje

(Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Prie vėliavomis papuošto prezidiumo stalo buvo visų tautinių komitetų atstovai ir garbės svečiai, tarp kurių Prancūzijos ambasadorius Gheyraud, gen. Roger Kaepelin ir kiti. Po devynių pavergtųjų kraštų ir Prancūzijos himnų, sesiją atidarė Lietuvos atstovas V. Sidzikauskas.

Pirmas susirinkusią sesiją pasveikino min. Pusta, Estijos ministras Prancūzijoje ir drauge PET pirmininkas. Po to buvo perskaitytas JAV ambasadorius Paryžiuje sveikinimas. Ambasadorius Gavin rašė: "Šia proga norėčiau išreikšti viltį, kad jūsų suvažiavimas būtų apvainikuotas pasisekimais ir tikrai, kad jis padės visam pasauliui prisiminti, jog teisę į laisvę turi turėti ne tik kitų kontinentų tautos, bet ir Europos."

Suvažiavimą gyvu žodžiu sveikino ir pareiškė linkėjimus daugelis žymių Prancūzijos vyrų ir veikėjų. Tarp daugybės sveikintojų buvo: buv. JAV viceprezidentas R. Nixon, Christopher Emmet, Pavergtųjų tautų draugų amerikiečių pir-kas, William Wentworthe, Australijos parlamento užsienių komisijos narys, Omer Becu, Tarptautinės laisvų unių konfederacijos gen. sekretorius, Karl Viistrand, Švedijos senatorius, buv. pirmininkas Neatstovaujamy tautų komisijos Europos taryboje. Jis parašė: "Jūs taip kilnus ir teisingas tikslas niekuomet negali pralaimėti". Sveikino ir Gruzijos lais-

vinimo komitetas Paryžiuje. Pažymėtina, kad Lietuva Gruzijoje, iki jos okupacijos, turėjo savo diplomatinę atstovą p. Dailidę. Amerikos lietuvių vardu pasveikino prelatas, Balkūnas, PET seimas pasveikino Prancūzijos Respublikos Prezidentą gen. de Gaulle.

Ši sesija praėjo šūkiu, kad ne vien tik buv. kolonijų atsilikusios tautos turi teisę laisvai apsispręsti, bet Centro bei Rytų Europos sovietų okupuotos tautos turi būti išlaisvintos iš vergijos. Svarbu pažymėti, kad posėd-

žiuose dalyvavo daug žymių Prancūzijos asmenų ir parlamento narių, kurie viešai pasmerkė 100 milijonų žmonių skriaudėją. Gen. Bethovart, senatorius, paskelbė, kad pavergtos tautos yra laisvų tautų sąžinės graužimo objektas, nes tų tautų pavergėjas įžliai drįsta save perstatyti laisvės čempionu. Reikia įtikinti laisvas tautas, kad nuo pavergtųjų tautų klausimo priklauso visos žmonijos ateitis. Ernest Paul, Vokietijos Bundestago narys, pasakė, kad Vak.

(Nukelta į 2 psl.)

SOVIETAI ĮVYKĖ DIDŽIAUSĮ ŽMONIJOS TERORO AKTĄ

Sovietų Sąjunga pirmadienį 3:30 iš ryto, netoli Novaja Zemlja salos, Arktikoje, išsprogdino didžiausią bombą žmonijos istorijoje.

Pagal Baltųjų Rūmų pranešimus, pirmieji daviniai rodo, kad tai buvo 50 megatonų bomba - turinti 50,000,000 tonų dinamito jėgą.

Kiti patikimi sluoksniai praneša, kad bomba nepasiekė norimos 50 megatonų jėgos. Šios bombos visi detaliniai daviniai nebus žinomi, kol visi pranešimai nebus pagrindiniai išstudijuoti.

Šis naujas sovietų sprogdinimas buvo viso pasaulio pasmerk-

tas, kaip didžiausio teroro aktas nukreiptas prieš žmoniją.

Baltieji Rūmai paskelbė, kad šis Sovietijos aktas "yra politinis, ne karinis" kuris šaltajame kare turi pasaulį privesti prie panikos ir išgąsčio.

JAV Jungtinių Tautų delegatas Adlai E. Stevenson, komentuodamas apie sprogdinimą pasakė, kad šis įvykis bus atsimintas, kaip didžiausias žmonijos istorijoje smurto demonstravimas. Įvykdydami šį bandymą, Stevensonas aiškino, Sovietų Sąjunga ciniškai nereagavo į praeito pirmadienio JT visumos rezoliuciją, patvirtintą 87 balsais apeliuojančią į Maskvą nebandyti šios 50 megatonų bombos.

Šiuo aktu, jis pažymėjo, Sovietų Sąjunga šalia įžeidimo pridėjo ir žalą. Jie sulaužė branduolinių ginklų bandymo moralitumą. Jie pradėjo lenktynes dėl dar žalingesnių ginklų.

Vatikano radijas, gal geriausiai apibūdino pasaulio nuomonę pasakydamas: "Tai buvo beprotiškas nutarimas, nuvertinamas moraliai, politiniai, socialiniai, ekonominiai ir humaniniai, kuris parodė tikrą komunizmo veidą - veidą be meilės, veidą nežmoniškai persunktą kerštu ir įtampa".

Vakarų Vokietijos vyriausybės paskelbtas komunikatas kaltina Sovietų Sąjungą, statančią į pavojų visos žmonijos sveikatą. Sprogdinimas buvo naujas įrodymas Maskvos brutalaus užsispyrimo demonstruoti savo karinę jėgą.

Britų vyriausybė pasmerkė naująjį sprogdinimą, kaip lengvabūdišką nesiskaitymą, nesiskaitant su pasaulio sveikata ir saugumu.

Prancūzų vyriausybė savo komunikate pranešė, kad Prancūzija dalinasi viso pasaulio pasipiktinimu.

Didžiosios statybos atlieka atvirkštinį Babelio vaidmenį

Prie Vievio rajone statomos elektrinės jėgainės jau dirba per 3000 žmonių. Bet, anot statybos viršininko, tie žmonės "į didžiausią Lietuvos istorijoje statybą suvažiavo iš šalies (t. y., Rusijos) rytų ir vakarų, šiaurės ir pietų."

Tuo metu, kai tūkstančiai Lietuvos jaunimo yra "partijos pašaukti" dirbti (ir tenai pasilikti) tolimam Kazachstane, Vievyje pernai atsirado iš to paties Kazachstano dar apyjaunus kazachas Bazabrazus Iskakovas, su žmona. Nerodo didelio entuziazmo Bazabrazus dėl savo tos emigracijos, bet stengiasi tesėti. "Nors kartais ir sunkoka", sako, "bet pasižadų dirbti iki statybos pabaigos". Nemaitina savęs viltimis grįžti gimtinėn nei statybai pasibaigus. "O tada", sako, "važiuosiu ten, kur pasiūlys partija"...

Šalia kazacho, tarp statytojų yra kitokių tautybių "atstovų": osetinas, ukrainietis, gudas, rusas, kupiškenas - lietuvius, dūkštinius lenkas, pagaliau - surusėjęs totorius, Mingalis Fairzovas. Jis gal tiksliausiai prasitaria, kokį vaidmenį vaidina tokios statybos šalia savo tiesioginės paskirties. Jis jau nebe naujokas Lietuvoj. Šis atvyko pas Luchniovą, inžinierius autobuso į darbą ir namo vežiojo. Ir dabar vežioja. Nors Lietuvoj jau penkti metai, lietuviškai dar neišmokęs. Ir nesistengia. Sako "su lietuvišiais visuomet randu ben-

drą kalbą". Aišku, rusų. Daugumas tų atvykėlių toli gražu ne specialistai, kokių Lietuvoje nėra. Tai šoferiai, elektromonteriai, betonuotojai, ar ir tiesiog darbininkai be jokios specialybės. Tas pats kazachas, "partijos atsiųstas" tik čia pramoko kraną valdyti. Galėjo to darbo panašiai pramokti ir lietuvius jaunuolis, išsiųstas Kazachstanan. Bet čia susiūsti iš įvairių kraštų darbininkai turi kaip nors susikalbėti. Rusų kalba siūlosi, kaip vienintelė priemonė. Senasis Babelis "sumaišė kalbas", dabartiniai "babeliai" pratina vėl prie vienos kalbos, nors ir ne tos pačios, kaip prieš aną "Babelio bokšto statybą".

(LNA)

Tadas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E.Chicago, Ind.

Dirva pasiryžusi savo skaitytojus supažindinti su mūsų dailininkais ir nutarė duoti seriją straipsnių: "Kaip gyvena ir dirba mūsų dailininkai". Šiame numeryje pradėdame dail. ROMU VIESULU, išaugusiu į grafiką jau čia Amerikoje, kuris šiuo metu profesoriauja Philadelphiaje Temple universitete. Pažymėtina, kad Romas Viesulas yra gavęs visą eilę premijų ir atžymėjimų ir jo kūriniai yra nupirkti daugelio Amerikos muziejų ir kolekcionierių. Nuotraukoje Romas Viesulas apžiūri savo "Dainų" aplanką.

Vyt. Maželio nuotrauka

KAIP GYVENA IR DIRBA MŪSŲ DAILININKAI?

Dailininkas Romas Viesulas į grafiką kūrėjus išaugo čia, Amerikoje. Intensyviai dirbdamas,

jis pasiekė retų pasiekimų. Jo vardas žinomas ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe.

Šiuo metu R. Viesulas gyvena Philadelphiaje, kur Temple universitete yra profesorius grafikos dalykam (Assistant Professor of Graphic Art). Ten dirba antrus metus. Anksčiau gyveno New Yorke, kurį ir dabar nuolat lanko.

NUO TEISĖS PRIE MENO

Romas Viesulas Lietuvoje studijavo teisę, vėliau buvo drammos aktorius. Meną ėmėsi studijuoti tik Vokietijoje, Taikomosios Dailės Institute Freiburge. Per dvejus metus (1947-49) baigė Institutą ir studijų tęsti išvyko į Paryžių (1949-50). Ten

pirmą kartą 1950 dalyvavo kolektyvinėje parodoje. Pats vienas pirmąją parodą surengė prieš dešimtį metų -- 1951 Freiburge, Vokietijoje.

Tais pačiais metais atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Nors ten lietuvių daug, bet jį traukė Amerikos meno centras -- New Yorkas, kur dailininkai gali prasimušti ir susidaryti sau vardą. 1952 persikėlė į New Yorką ir įsijungė į intensyvių kūrybinį darbą.

New Yorke dailininkų knibždėte knibžda, ir reikia daug išvermės ir laimės, kad atkreiptų kitų dėmesį ir dailininką pripažintų. Romą Viesulą lydėjo sėkmė. Jis yra darbo entuziastas ir didelės kantrybės vyras.

(Nukelta į 5 psl.)

VILTIES DRAUGIJOS VALDYBA PRANEŠA

Vilties Draugijos valdyba, susipažinusi su esama draugijos turto ir leidyklos padėtimi, rado reikalingu įgyvendinti kai kuriuos pakeitimus, tikslu sustiprinti draugijos narių sudėto kapitalo ir įsigyto turto našumą.

- Iki šio laiko buvęs Dirvos redaktorius Jonas Palukaitis nuo šių metų spalio mėn. 17 d. yra paskirtas Vilties leidyklos spaustuvės vedėju ir šiuo metu lankosi Detrote ir Chicagoje tikslu susipažinti su sąlygomis reikiamoms spaustuvei mašinoms įsigyti, kad patenkintų augančią spaustuvei darbų paklausą.

- Valdybos priimtai atskaitomybės sistemai įgyvendinti sutiko būti kooptuojamas p. Pranas Pračkys.

- Administraciniai pakeitimai atpalaiduoja Dirvos redaktorių nuo techniško darbų spaustu-vėje ir kitų administracinių įsipareigojimų, tuo pačiu sudarant sąlygas kreipti daugiau dėmesio Dirvos turinio gyvinimui ir turtinimui, didesnio ryšio su skaitytojais ir bendradarbiais palaikymui.

- Valdyba yra paruošusi draugijos nariams pažymėjimo projektą, kuriam šiuo metu meninį apipavidalinimą ruošia p. Vl. Vijeikis. Kol pažymėjimai bus išsiuntinėjami draugijos nariams, valdyba džiaugtųsi, jei tie nariai, kurie dar nespėjo pilnai atsiskaityti už duotus pasizadėjimus, be atskiro paraginimo pilnai savo pažadus pasistengtų įvykdyti. Norintieji savo įnašą išlyginti bei padidinti, taip pat turi tai padaryti, kol pažymėjimai dar ruošiami.

- Vilties narių sudėtas kapitalas ir iki šiol įgytas turtas sudaro gražų pagrindą draugijos užsimotiems tikslams įgyvendinti. Tačiau valdyba nesitenkina tuo, kas jau padaryta, o nusistačiusi vykdyti užsimojimus taip, kad narių sudėtas kapitalas duotų ir kuo gražesnių vaisių.

Pavergtųjų Europos Tautų posėdžiai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Europa nėra pilnai laisva, kol milijonai europiečių yra nuo jos diktatoriškai atkirsti.

Seitlinger, Prancūzijos parlamento narys, kr. dem., pasakė, kad Berlyno klausimas yra vakarų valstybių vienybės ir resistencijos simbolis. Pavergtos tautos sudaro dalį senojo kontinento.

Energingai kalbėjo p. Brown, Amerikos unijų atstovas. Apgailėstavo, kad laisvas pasaulis nevedė pakankamai inteligentiškos ar pajėgios politikos, kad išlaisvintų pavergtas tautas. Chruščiovo pasisakymas dėl 50 megatonų bombos parodo, kad jis nori karo. Kova už laisvę yra ta pati Afrikoje ir Europoje. Laisvi uni-jistai nori taikos, bet jie nepripažįsta šūkio "Better red than dead", nes jį priimti reikėtų būti raudonu ir mirti.

Maurice Schumann, buv. ministras ir dabartinis Prancūzi-

jos parlamento užs. reik. komisijos pirmininkas, Prancūzijos prezidento. De Gaulle, asmeniškai ir kovų draugas, priminė, kad prieš 20 metų jis pats buvo pavergtos tautos atstovas. Supasididžiavimu pažymėjo kad buv. Prancūzijos egzily vadas ir dabartinis prezidentas yra pirmą valstybės galva, kuri pernai Nicoje, viešoje kalboje turėjo drąsos išvardinti visas pavergtas tautas, pridėdamas:

"Nėra jokių abejonių, jei tos tautos galėtų laisvai pareikšti savo nuomonę, jos didele dauguma atmestų sovietų jungą". Tai paradoksas, kada suteikiama laisvo apsisprendimo teisė žmonėms, kurie niekad nesudarė nei tautos nei valstybės, bet jos neduodama 100 milijonų europiečių. Vakarai negali šios doktrinos ginti už Europos ribų, ją pačioje Europoje apleisdami Laisvas pasaulis turi pereiti į

puolimą. Berlynas tai nuolatinis plebiscitas. Vokiečiai jau 10 metų balsuoja "kojomis" bėgdami į laisvą zoną. Ilgą laiką viešpatavo prieštaravimo ir nusileidimo politika. Pagrindinis faktas įvyko 1955 m. Ženevoje, kur aš pats (Šumanas) buvau liudininku. Matėme, kaip prez. Eisenhoweris sutiko išmesti iš dienotvarkės Rytų Europos kraštų išlaisvinimo problemą, o Chruščiovas iš savo pusės sutiko išbraukti Kinijos pripažinimo klausimą. Buvo vedamos nešvarios derybos. Sovietai laikinai atsisakė trukdyti JAV politiką Azijoje, o JAV, be abejo, nesąmoningai, atidarė žalią šviesą Rusijai Europoje, toje zonoje kurią jie buvo užkariavę ir norėjo pasilaikyti. Aš, asmeniškai, visad galvoju, kad tragiški 1956 m. įvykiai Budapeste, buvo pasekmė 1955, baisaus neapdairumo.

Suzanne Labin, rašytoja, publicistė, sveikino pavergtas tautas už drąsą ir už tą pavyzdį, kurį jos duoda laisvoms tautoms. Berlyno siena tai gėda laisvam pasauliui. Ji netiki į karo būtinumą. Komunistai išrado naują karą, politinį, infiltracinį, nuodijantį protus. Tas politinis karas jau tęsiasi 15 metų ir tik dabar vakarai jį pradeda pastebėti. Sovietai nesileis į jokią avantiūrą, kuri jiems galėtų būti fatališka. Gana kapituliacijų. Mes bijome šantažų ir leidžiame jiems viską daryti.

Jean-Paul David, Prancūzijos parlamento narys, pasakė: yra nusikalstamas darbas laikyti skurdžioje padėtyje tūkstančius egzily, kurie sudaro didelį intelektualinį kapitalą. Tol, kol mokyta ir pasirošęs žmogus vakaruose negalės rasti atitinkamo darbo, negalima sakyti, kad yra įdomiausia pavergtų tautų išvadavimų. Visas pasaulis žino ko siekia Kremliaus valdovas. Tai parašyta juodu ant balto, bet vakariečiai yra naivūs juokdariai ir kartais net pirkliai.

Lietuvos delegacijos vardu kalbėjo tik prof. Dr. Jurgis Baltrušaitis (30 min.). Jis pažymėjo, kad šiandieniniame pasauly žodžiai labai lengvai keičia savo prasmę: atoslūgio politika slepia dominacijos politiką; "demokratija" gali reikšti visišką liaudies siekimų panieką. Taikos ginimo pretekstu priimama bet kokia kapituliacija. Vakarai turėtų atsiminti Hitlerio pavyzdį.

Sovietiškasis "Mein Kampf" iki šios dienos buvo įvykdytas pagal numatytą programą. Aišku, kad Kremliaus valdovų galutinis tikslas yra, bet kuriomis priemonėmis, užgrobti Europą. Čia kalbėtojas davė Lietuvos pavyzdį. Nuo 1920 iki 1940 m. Lietuva škrupulingai vykdė visas sutartis, pasirašytas su sovietais, bet tai jiems nesutrukdė jās klas-tingai užpulti.

Salėje, be minėtų Lietuvos atstovų, matėsi kun. V. Mincevičius, Europos krikšč. dem. sąjungos atstovas.

Pirmoje komisijoje "Pavergtųjų tautų ir europinė integracija" referentas prof. V. Veniamin (Rumunija). Lietuvą atstovavo prof. Baltrušaitis pulk. Lankonskis ir B. Venckuvienė. Antroje komisijoje "Dabartinė padėtis Rytų ir Centro Europoje" referentas V. Sidzikauskas. Lietuvą atstovavo Dr. Karvelis, Banaitis ir Liutkus.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 4 - 12 D. Australų ir vietos dailininkų dailės paroda Čiurlionio Galerijoje.

LAPKRIČIO 4 D. Našlių-Našliukių klubo metinis banketas Lietuvos Vyčių salėje. 7 val. vakaro.

LAPKRIČIO 4 D. Pianisto Andriaus Kuprevičiaus rečitalis Jaunimo Centre 8 val. vakare. Rengia Santaros - Šviesos Federacija.

LAPKRIČIO 4 D. D. L. Kunigaikštienės Birutės karių šeimų moterų draugijos koncertas -balius Western Ballroom salėje.

LAPKRIČIO 5 D. Tėvų marijonų sidabrinės kunigystės jubiliatų kun. Vytauto Bagdonavičiaus, kun. Vincento Andriuškos ir kun. Kazimiero Vengto pagerbimo vakarienė Martiniqne restorane.

LAPKRIČIO 5. D. Chicagos Skautininkų Ramovės popietė Jaunimo namuose parėnimui jaun. skautams-ėms lituanistinio spalvavimo sąsiuvinio išleidimo.

LAPKRIČIO 5 D. Tėvų marijonų sidabrinės kunigystės jubiliatų kun. Vincento Andriuškos ir kun. Kazimiero Vengro pagerbimo vakarienė Martique restorane.

LAPKRIČIO 6 - 7 D. D. Marquette Parko Šv. Kazimiero Seserų Rėmėjų 8 sk. bazaras parapijos salėje.

LAPKRIČIO 10 D. A. L. R. K. M. Sąjungos 46 kuopos 8 metų sukakties vakaras Šarkos restorane 7:30 val. vak.

LAPKRIČIO 11 - 12 D. Chicagos lietuvių krepšinio pirmenybės Marquette Parko sporto salėje. Dalyvauja Neries, ASK Lituanicos, Baltijos Jūros, Aro ir kt. komandos.

LAPKRIČIO 11 - 12 D. D. LST Korpi Neo-Lithuania ketvirtasis suvažiavimas.

LAPKRIČIO 11 D. BALFo Chicagos Apskrities balius -- vakarienė su koncertine dalimi Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 11 D. BALFo Chicagos Apskrities balius-vakarienė su koncertine dalimi Jaunimo Centre 7 val. vak.

LAPKRIČIO 12 D. Chicagos jūrų skaučių Juodkrantės Tunto sueiga Jaunimo Centre po 10 val. pamaldų.

LAPKRIČIO 12 D. Suvalkiečių Draugijos vakaras Hollywoodo svetainėje.

LAPKRIČIO 12 D. Lietuvos Vyčių choro koncertas dalyvaujant P. Bičkienei ir A. Braziui Jaunimo Centre 2:30 val. po pietų.

LAPKRIČIO 12 D. Lietuvių R. Katalikų Labdarių Sąjungos metinis seimas lietuvių senelių vilos -- Holy Family Villa patalpose.

LAPKRIČIO 18 D. Chicagos Akademinių Jaunimo Organizacijų vakaras Vasario 16 d. gimnazijos parėnimui Evergreen Country Club patalpose.

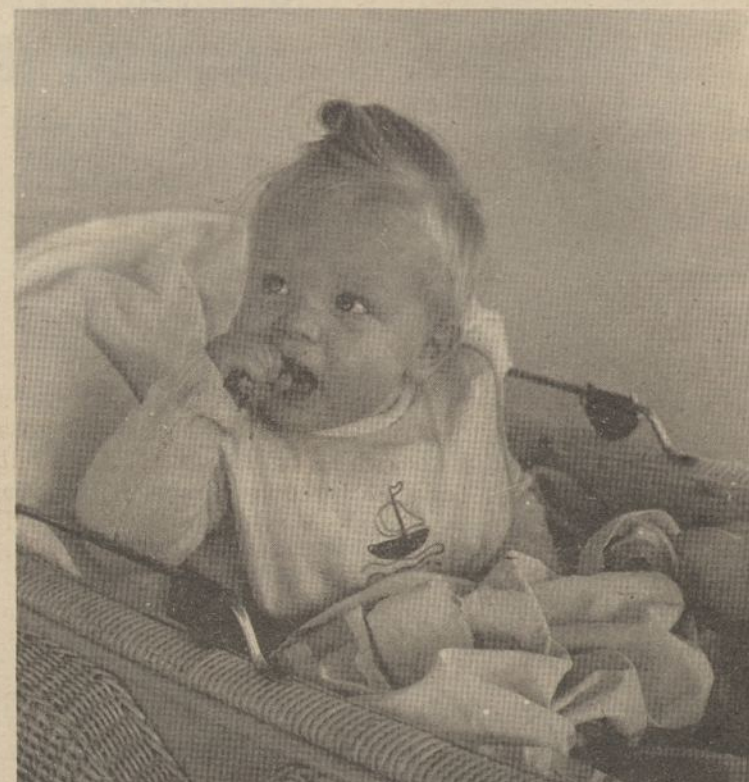
LAPKRIČIO 25 D. Lietuvos Skaučių Seserijos koncertas-balius Western Ballroom salėje.

**Kas Dirvos neskaito
- daug nustoja!**

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSA

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 88. Beniukas Thoma, 6 mėn. amž., iš Ziuricho, Šveicarijos. Nuotrauka T. Mašalaitės-Thomienės.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 89. Regina Laukaitytė, 4 mėn. amž., iš Sydney, Australijos. Nuotrauka E. Karpavičiaus.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 90. Vidas Titas, 6 metų amž., iš Clevelando, Ohio. Nuotrauka V. Kizlaičio.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKIA
Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5ths	\$4.95
2 BISQUIT 3 star Cognac ..	5ths	\$4.98
3 MARTELL 3 star Cognac	5ths	\$5.39
4 METAXA graikų brendy	5ths nuo	\$5.75
5 WHITE HORSE SCOTCH whisky	5ths	\$4.98
6 SKAIDRIOJI 80°	5ths	\$2.95
7 CHERRY, BLACKBERRY, PEACH, APRICOT importuoti prancūzų likeriai	5ths	\$2.98
8 BORDEAUX pranc. vynas	5ths	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

Pasiruoškite vienam gyvenimo puikiųjų mažųjų momentų -- momentui, kada jūs paragaujate Stroh's patį pirmąjį kartą ir pajuntate kaip gali būti švelnus ir gaivinantis alus. Šiandien, išbandykite Stroh's, Amerikos vienintelį ugninį virtą alų!

POPULIARIOMIS KAINOMIS VISUR

JUMS PATIKS

Stroh's
...YRA GERESNIS!

THE STROH BREWERY CO., DETROIT 26, MICH.

Pasakykite savo bankininkui, savo advokatui ar savo agentui

Pasakykite jam, kad jūs norite Louisville Title Insurance Company apdrausti jūsų nekilnojamą turtą... ir jūs galėsite džiaugtis maloniausiu jausmu, bet kada turėtu apie bet kokią nuosavybę.

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.
The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E.
Phone MA 1-2075

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcine kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Lietuvos himną gieda visi, o Amerikos — tik solistas

Nesenai Chicagoje, Dariaus ir Girėno svetainėje, teko dalyvauti viename iš labai pagarbių ir gerbtinų susirinkimų. Programa buvo pradėta Amerikos himnu. Skambino pianinu ir solistė viena giedojo. Visa salė tylėjo, klausėsi. Solistė giedojo gerai, bet viena.

Atlikus kitus formalumus, vakaro vedėjas pakvietė sugiedoti Lietuvos himną. Skirtumas didžiausias: giedojo visa auditorija, energingai, galingai, dramatiškai. Visi, kaip vienas, lyg tarsį būtų iš anksto susirepetavę. Net salės lubos virpėjo nuo Lietuvos tėvynės meilės ir vienybės žydėjimo!... Tai buvo labai gerai ir gražu.

Suprantama, kai gieda viena solistė ir jos balsas tegirdimas, tai ir amerikiečių publika tokiu atveju po nosimi kiek paniūnuoja. Nesinori solistei gadinti jos pasirodymo.

Lietuviško himno giedojimo dvasia ir tradicija yra iškilmingesnė, labiau pagirtina, geresnė nuotaka sudaro. Tačiau susidaro labai didelis kontrastas, kai viename pobūvyje giedami abu himnai — vienas tik solistės ar solisto, kitas — visos publikos. Amerikos piliečiui tada atrodo didelis skirtumas. Ir tikrai norėtų, kad ir lietuviai, kurie yra Amerikos piliečiai arba Amerikos gyventojai, taip pat visi giedotų Amerikos himną.

Kaip daugeliui mūsų, taip ir man, yra tekę dalyvauti visoje eilėje kitų lietuviškų susirinkimų, prakalbų, sąskrydžių ne tik Chicagoje, bet ir kitose vietose. Ir maždaug visur panaši istorija su himno giedojimu. Buvo atsitikimų, kur per suvažiavimus tebuvo giedamas tik Lietuvos himnas. Kai kartais paklausdavau, kodėl nebuvo sugiedotas ir Amerikos himnas, tai rengėjai paaiškino, kad gerai nemoka. Blogai sugiedoję tik apsijuoktų. Pagaliau, čia tik lietuvių susirinkimas ar suvažiavimas.

Gerai. Bet jeigu tokiame susirinkime, minėjime ar suvažiavime pakviečiami ir Amerikos valdžios, miesto ar kokių organizacijų ar mokslo įstaigų atstovai? Tada būtų jau tikrai negerai. Tada, be Lietuvos himno, būtina reiklia giedoti nors vieną posmą ir Amerikos himno. Ir todėl reikėtų, kad lietuviai jį išmokyti ir kiekviena tinkama ar būtina proga jį sugiedotų.

Paliesdamas šį jau seną reikalą, gerai suprantu, kad toks formaliai aiškus klausimas nėra visai lengvai išsprendžiamas praktikoje. Iš lietuvių esu girdėjęs įvairių nuomonių ir pasiūlymų. Jie irgi nėra be pagrindo. Dauguma nuomonių buvo tokių: 1. Amerikos himnas plačiai, paprastai publikai, gana sunkus teisingai ir tinkamai sugiedoti, o jeigu nėra garantijos, kad publika gerai moka giedoti, tai geriau nepradėti ir nesikompromituoti. 2. Dėl tos priežasties ir amerikiečių susirinkimuose dažniausiai himną sugiedoti iš anksto pakviečiami solistai ar gerai išlavinti chorai, nes ir amerikiečiai ne visi gerai moka giedoti savo himną. 3. Gal ir būtų gerai, kad visi lietuviai Amerikos himną mokėtų, bet mums nėra reikalo tokiomis aplinkybėmis pavyti ir pralenkti pačius amerikiečius. Jei jų visa publika mokės gerai giedoti, tai ir mes, lietuviai, tada neatsiliksim.

Girdėjau ir daugiau įvairių paaiškinimų. Kaip minėjau, jie nėra be pagrindo, bet mūsų saikas, skonis ir jausmas turėtų pasakyti, kaip kiekvienu atveju reikia ir dera pasirodyti ir pasielgti. Sunku būtų nustatyti griežtas ir visais atvejais tinkančias taisykles. Bet viena taisyklė, man atrodo, yra aiški: Amerikos piliečiai turi mokėti sugiedoti Amerikos himną ir giedoti jį tada, kur susirinkimo pobūdis, tikslas ir publikos sudėtis to būtinai reikalauja. Šiuo atveju mums nėra baimės, jeigu pavytume ir pralengkume amerikiečius. Įspūdis visiems būtų tik geresnis.

Juozas J. Bachunas

ANTROSIO DAINŲ ŠVENTĖS KOMITETO PRANEŠIMAS

JAV ir Kanados Lietuvių Antrosios Dainų Šventės Komitetas 1961 m. spalio 14 dienos posėdyje apsvaistęs spaudoje išskelbtą "Lithuanian Song Festival Committee" blankų atsiradimo klausimą ir tuo pačiu reikalą JAV LB Chicago Apygardos Valdybos raštą priejo sekančių išvadų:

1. Kai kurie Dainų Šventės Komiteto nariai, norėdami pasitarnauti geresniam Dainų Šventės pasisekimui, be Komiteto nu-

tarimo ir kai kurių kitų Komiteto narių žinios, sudarė "Lithuanian Song Festival Committee" blankus įtraukdami ir asmenis nepriklausančius Dainų Šventės Komitetui.

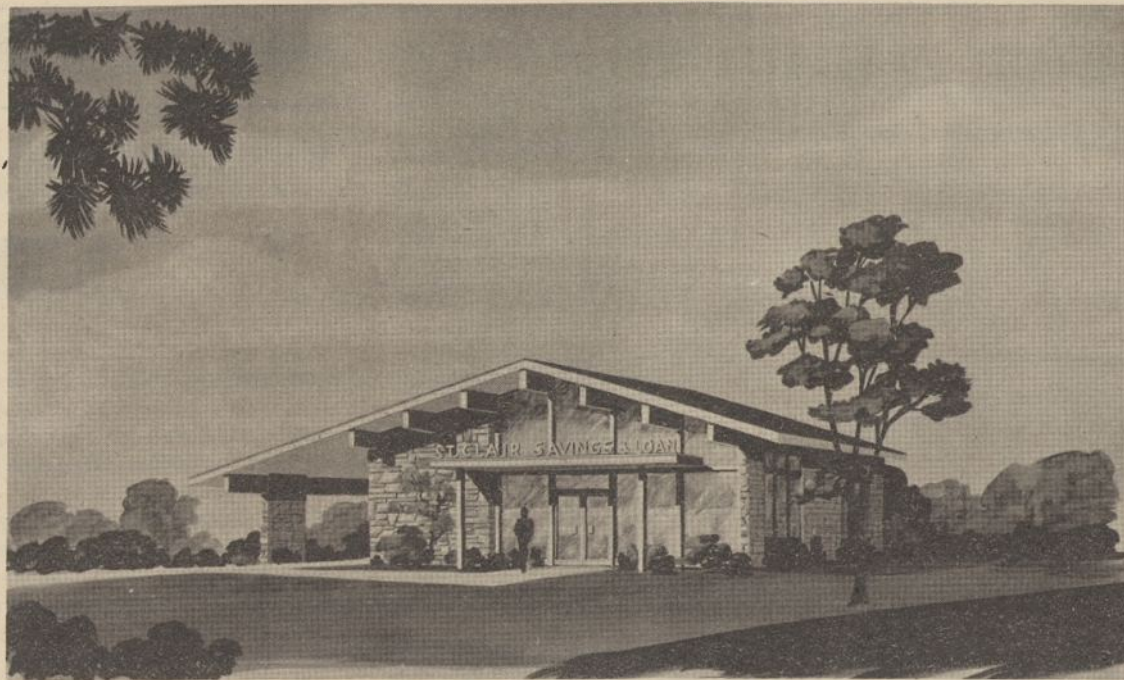
2. "Lithuanian Song Festival Committee" blankai buvo naudojami tik J. A. V. valdžios pareigūnų pakvietimui į Dainų Šventę.

3. Dainų Šventės Komiteto žiniomis "Lithuanian Song Festival Committee" laiškas blankai nebuvo naudojami aukų rinkimui Dainų Šventės reikalams.

4. Komitetas prašo lietuvių visuomenės, po šio pranešimo, laikyti šį reikalą išsiaiškintu ir baigtu.

Nutarta: rezoliuciją paskelbti spaudoje visuomenės žiniui ir raštu pranešti JAV LB Chicago Apygardos Valdybai.

Posėdyje dalyvavo: Prel. Ignas Albiavičius, Vytautas Radzius, Teodoras Blinstrubas, Jonas Jasaitis, Stasys Daunys,

ST. CLAIR SAVINGS ASS'N, kuri dažnai skelbiai Dirvoje ir kurios bankiniais patarnavimais naudojasi nemažai Clevelando bei apylinkių lietuvių, atidarys naują -- Lake Shore skyrių. Skyrius bus atidarytas už metų ir pastatytas architekto Raymond A. Davies suprojektuotas pastatas. Pastatas turės organizacijoms skirtą kambarį ir virtuvės patogumus. Bankinės operacijos, mažiau turintiems laiko, bus galima tiesiai atlikti iš automobilio. Bus ir 53 mašinoms pastatyti vieta.

AMERIKA TURI SMARKIAI PASITEMPTI, JEI NORI IŠLAIKYTI ŪKINĘ KONKURENCIJĄ

J. KAZLAUSKAS

Ūkinis dangus giedrėja. 1960-1961 ekonominė krizė, pasiekusi stipriausią tašką praeito vasario mėnesį, baigia savo dienas, palikdama testamentą su neišsprendtais uždaviniais.

Šis ūkinis atoslūgis yra vienas iš švelniausių ir kartu charakteringiausių pokariniame laikotarpyje. Pirmieji keturi mėnesiai buvo pažangūs, antrieji du (rugpjūtis ir rugsėjis) poilsio laikotarpis, nes ekonominis gerėjimas sulėtėjo. Statyba, vartotojas ir pramonė sumažino judrumą, o tai atsiliepė į visą ūkį, kuris neturi intencijos pasilikti šiame lygyje, bet pasiryžęs kopti į viršų.

Paskutiniai trys šių metų mėnesiai turėtų išvystyti tolimesnį ūkinį gerėjimą, jei vartotojas parodys pilną bendradarbiavimą. Vartotojas dar nėra atgavęs pilno 1955-1956 metų pasitikėjimo. Taip pat 1958 metų ir ši paskutinė krizė jį prilaiko nuo pirkimo ir kartu moko atsargumo.

Vartotojo vaidmuo ūkyje yra labai didelis, — du trečdaliai pirkinių yra vartotojų rankose, o tik vienas trečdalis valdžios ir biznio (bendrovių) dispozicijoje.

3.5% padidėjusios vartotojų išlaidos — pirkimai duoda lygų teigiamą efektą ekonomijai, kaip 21% padidintos federalinės valdžios išlaidos.

Gilesnis ir tolimesnis ekonominis judėjimas priklausys nuo šio ūkinio atoslūgio išryškintų problemų, kurios yra žymiai svarbesnės, negu ateinančių metų pirmųjų mėnesių sezoninis sulėtėjimas ar galimas plieno darbininkų streikas. Savokos, kuriomis Amerikos ekonomija yra pagrįsta, yra tapusios problemomis ir reikalauja laiko, atsargaus ir tinkamo sprendimo. Tai konkurencija, pelnas ir pranašumas.

Beveik kiekviena pramonės šaka turi didesnį gamybos pajėgumą, negu naudoja. Noras — reikalas išvystyti pilną produkcijos jėgą, veda į stiprią konkurenciją, kuri yra žiauri, duoda tik dvi galimybes: išlaikyti konkurenciją ar uždaryti įmonę. Vidurio kilimo nėra.

Jonas Paštukas, LB Chicago Apygardos Valdybos atstovas Jonas Bertašius ir specialiai į posėdį pakviestas Kazys Žirgulis.

PREL. IGNAS ALBIAVIČIUS, Komiteto Pirmininkas
J. PAŠTUKAS, Sekretorius

tras būdas išsaugoti dolerį, bet visumos rezultatas negiamas — sumažina darbus viduje, sumažėja perkamoji galia, sumažėja vietinių prekių paklausa. Teigimas, kad keliamos į užsienį tik tos rūšies pramonės, kurios neišlaiko konkurencijos, nėra patrauklus. Viena iš priemonių, kuri turėtų teigiamos įtakos, yra platesnis įvertinimas žmoniškumo — tautiškumo principų pelno sąskaiton, sumažinant jo reikalavimus ir materialinę reikšmę.

Galvojimas, kad Amerika ir amerikiečiai turi kažką vertingesnio bei pranešesnio, negu kiti, ir dėlto priimti pirmauti pasaulyje, stokoja realybės. Pirmenybė, kurios vardas yra **materialinė gamyba**, yra prarasta. Ji yra pas vokiečius, anglus, japonus ir kituose aukšto pramonės lygio kraštuose.

Prekės kokybė, kuri nebuvo tiek svarbi tuojuo po Antrojo pasaulinio karo, šiandien vaidina pagrindinę

ŠYPSENOS

— ☆ ☆ ☆ —

JANOS KADAR, komunistinis diktatorius Vengrijoje, lydimas sveikatos ministerio lankė kalėjimus. Viršinkinai skundėsi, kad kalėjimuose labai blogai maitinami kaliniai. Kadar, atsisukęs į ministrą, pasakė:

--Drauge, aš skiriu kalinių maisto pagerinimui 2 milijonus florinų.

Tą pačią dieną delegacija lankė mokyklas. Direktorai irgi pasiskundė, kad mokiniams valgyklose duodamas silpnas valgis.

--Pasižymėkite 30,000 florinų mokinių valgiui pagerinti. Ministeris pasikasė pakaušį.

--Ar, drauge pirmininke, nepadarėte klaidą? 2 milijonus skiriate kaliniams ir tik 30,000 mokiniams.

--Jokios klaidos, drauge, -- atsakė Kadaras. -- Mes daugiau niekad nebėbūsime mokiniams, o...

SVEČIAS, svyrindamas lauk iš prabangaus restorano, sustoja ir paklauso vyriausio kelnio, kokią didžiausią arbatpinigių sumą yra kada gavęs.

--Šimtą dolerių -- atsako kelnis.

--Kitą kartą, kada tavęs to paties paklaus -- sumurma svečias -- galėsi sakyti du šimtus. Ir paduoda kelnieriui du šimtus dolerių.

--Prie progos -- toliau kamantinėja linksmasis svečias --kas jums davė tą šimtinę?

--Jūs, -- mandagiai atsako kelnis.

rolę tarptautinėje rinkoje. Amerikos gaminio kokybė nėra geresnė.

Šiandieninė rinka reikalauja, kad masinė produkcija duotų kiekybę ir kokybę. Gaila, bet šiuo deriniu negali didžiuotis amerikiečiai.

Amerikos pajėgumas — sugebėjimas išspresti du pirmuosius uždavinius ir pasisemti stiprybės iš trečiojo, jau nebeegzistuojančio, nuspręstos ateities ekonominės gerovės lygį.

Grupė studentų Nepriklausomybės metais aplankiusios rašytojos Žemaitės kapą. Dauguma jų dabar gyvena Vakaruose, pasitraukusios nuo bolševikų.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

AR JŪS MATĖTE ŠĮ VARLIAŽMOGĮ?

Jis vadinosi Crabb. Palaidotas prieš 4 metus, neseniai dingo. Dabar jo ieško viso pasaulio žvalgybos...

Netoli Portsmoutho, Anglijoje, 1957 m. birželio 9 d. žvejai rado paplūdimy jūros išplautą žmogaus lavoną be galvos ir rankų, apvilktą juodu guminiu rūbu, kokį naudoja varliažmogiai.

Anglų policijai užaliarmavus Royal Navy žvalgybą, lavonas buvo atpažintas kaip majoro Lionel Crabbo, varliažmogio, kuris buvo dingęs 1956 m. balandžio 19 d., bandydamas sužinoti, tuo metu stovėjusio antinkaro Portsmoutho įlankoj, sovietų kreiserio "Ordzonikidze" paslaptis.

Bet šiandien, turimomis žiniomis ir remiantis dokumentais, kurie sudaro apie Crabb slaptąją bylą tikra, kad tai buvo ne jo lavonas. Crabb tada nemirė. Prieš savo norą jis perėjo dirbti sovietams ir tik šių metų pavasarį paslaptį dingo, jog šiandien niekas nebegaali pasakyti, ar jis gyvas, ar miręs.

Crabb buvo nedidelio ūgio, negražus, draugų pramintas "Mefistofeliu". Karo metu jis tarnavo anglų karo laivyne, atlikdamas kaip varliažmogis pavojingas misijas prieš italų torpedžius. Po karo jis vertėsi baldų prekyba, bet vieną kartą per mėnesį dar užsidėdavo varliažmogio kostiumą ir pasinerdavo ištirti Anglijoje besilankančių svetimų valstybių laivų dugnus. Sakoma, kad jis apžiūrėjęs didelį skaičių laivų, ir už tą rizikingą misiją iš anglų žvalgybos gaudavo po 200 dolerių.

1956 m. balandžio 19 d. Lionel Crabb pasinėrė prie Portsmoutho, norėdamas ištirti, tuo metu stovėjusį įlankoj moderniausias sovietų kreiserį "Ordzonikidze", kuriuo Bulganas buvo atvykęs vizituoti Anglijos karalienės.

Crabb plaukdamas prie kreiserio, stengėsi neparodyti galvos virš vandens, bet jis nežinojo, kad sovietų kreiseris turėjo aliarmo sistemą. Užteko tik paliesti kreiserio dugną, kai suskambėjo aliarmo skambutis ir sovietų varliažmogiai šoko į vandenį pažūrėti, kas drįso pristartinti prie jų laivo. Jiems nereikėjo ilgai ieškoti. Išvargęs Crabb nespėjo pabėgti ir buvo pristatytas į kreiserį.

KAS JŪS ESATE?

Tuo metu, kai anglų karo laivyno žvalgyba ruošėsi paskelbti komunikatą apie Crabb dingimą, kreiserio kajutėje politinis komisaras jį tardė.

Čia spausdiname tardymo aprašymą, kuris užrašytas Crabb byloje, sudarytojo Intelligence Service agentų.

Dar šlapias Crabb buvo pasodintas ant taburetės prieš stalą, už kurio sėdėjo komisaras K. G. Vosensky.

--Kas jūs esate? -- paklausė komisaras rusiškai.

Tyla. Crabb nesuprasdamas rusų kalbos, žiūrėjo į lubas.

--Who are you? -- pakartojo komisaras klausimą angliškai.

Crabb tylėjo ir toliau žiūrėjo į lubas.

--Mes žinome kad jūs esate majoras Lionel Crabb. Ar prisipažįstate?

Jokio atsakymo. Netekęs kantrybės komisaras pasikėlė ir grįžo kajutėn tik už valandos.

Klausimai iš naujo pasipylė, bet iš Crabbo nepavyko išgauti jokio atsakymo.

Kadangi kreiseris dar turėjo keletą dienų pasilikti Anglijos vandenyse, komisaras nutarė Crabbą užmigdyti, įleisdamas po oda vaistų.

Balandžio 23 d. Crabb buvo pažadintas ir Vosensky iš naujo e-

Galutinai netekęs jėgų, varliažmogis prisipažino, kad jis tikrai yra Lionel Crabb.

KŪNAS BE GALVOS IR RANKŲ

Crabbui prisipažinus visus savo "nusikaltimus", jis buvo pervežtas į Maskvą ir su juo buvo elgiamasi kaip su šnipu, toliau

Lionel Crabb, apsirengęs varliažmogio rūbais, pasirošęs slaptai misijai...

mėsi tardyti.

--Major Crabb, mes viską žinome apie jus. Mūsų agentas O2SD jus gerai pažįsta. Jis pa-lydėjo iki tos vietos, kur jūs pasinėrėte. Jis mus įspėjo per radiją ir mes jūsų laukėme. Klausykite, Crabbai, neteksite komedijos, nes tai bereikalinga. Mes žinome koks buvo jūsų tikslas, bet mes norime patikrinti kai kurias detales.

Crabb sukando lūpas.

Ipykęs Vosensky liepė iš naujo užmigdyti. Crabb dar pasiliko gulėti penkias dienas lovoje be sąmonės, aprišta galva, kad geriau galima būtų paslėpti, jei anglų valdžios preigūnai panorėtų kreiserį kratyti.

Šeštos dienos vakare Crabb buvo atgaivintas ir prieš save pamatė naują tardytoją. Tai buvo pulkininkas Zabolinas. Jis liepė Crabbui atnešti gerą vakarienę.

Kai Crabb pavalgė, Zabolinas pradėjo tardyti.

--Prisipažįstate, kad esate majoras Crabb? Ar tiesa, kad jums buvo pavesta misija ištirti mūsų kreiserio dugną? Prisipažinkite, kad dirbote amerikiečių žvalgybai?

tesiančią tardymą. Kasdien jam buvo kartojamas klausimas: "Kas yra tie amerikiečiai, su kuriais palaikėte ryšį?" Bet Crabb niekad nepasakė, kad jis dirbo Amerikai.

--Jūs būsite pasmerktas mirti.

Crabb patraukė pečiais:

--Aš žinau.

--Prisipažinkite ir jūs išvengsite mirties, -- visą laiką pasikeisdami tardytojai jam kartojė.

--Aš niekad nedirbau amerikiečiams, -- aiškino Crabb.

Net ir Lefortovo kalėjime, tardomas po akinančių prožektoriais, skaudančiom akim, Crabb laikėsi kietai savo atsakymo.

Pagaliau vieną dieną pulk. Myaskov jo paklausė, ar jis nesutiktų dirbti kaip varliažmogis sovietams.

Ilgai negalvodamas Crabb atsakė:

--Prie esamų aplinkybių aš sutinku, su sąlyga, kad man nereiks šnipinėti savo tėvynės.

Matyt, pulk. Myaskov laukė tokio atsakymo, nes jam suplūjus, atsitarė durys ir du rusų kareiviai įstūmė paklodę apdengtą vežimėlį. Pulk. Myaskov nuplėšė paklodę ir Crabb pamatė žmogaus lavoną, be galvos ir rankų, apdengtą ju guminiiais rūbais.

--Jis yra jūsų ūgio. Kadangi anilai paskelbė, jog jūs esate miręs, mes grąžinsime jiems jūsų kūną. Jus palaidos Anglijoje, bet jūs pasiliksite gyventi pas mus.

Pradžioj Crabb bandė protestuoti, kad "anas" nepanašus į jį, bet pagaliau sutiko, kad baigtų su tuo košmarišku spektakliu.

Po metų Lionel Crabb buvo palaidotas Anglijoje, tuo tarpu Lev Lvovič Korablov -- rusas su keistu akcentu, buvo paskirtas jaunesniuoju leitenantu į sovietų laivyną ir priskirtas prie varliažmogių grupės Odesoje.

Kiek vėliau, būtent 1959 m. rugsėjo 7 d., leit. Korablov, labai gerai įvertintas savo viršininku, buvo perkeltas į Vladivostoką, Tolimuose Rytuose.

Jam buvo pavedamos labai rizikingos misijos Japonijoje. Ir

Albanija ir... didžioji bomba

KOMPARTIJOS KONGRESE DAR NIEKAD NIEKAS NEGIRDĖJO TOKIŲ KALBŲ...

"Jau šešeri metai mes stovime prieš svarbų klausimą: arba partija pasmerks Stalino epokoje padarytas klaidas, arba kūrybiniam sąjūdžiui besipriešinančios jėgos mus nugalės."

Taip Nikita Chruščiovas praeitą savaitę prieš 5,000 atstovų, suvažavusių į XXII komunistų partijos kongresą Maskvoje, atidengė kas dedasi Kremliaus užkulisiuose.

Chruščiovas ilgoje kalboje išdėstė, kad komunistinis blokas tebėra vieningas, solidarūs ir kad jo monolitizmas sudaro didžiausią kontrastą kapitalistiniui blokui. Bet kaip pirmą kartą istorijoje šis komunistų kongresas buvo perduotas per televiziją, milijonai sovietų piliečių, sekdami debatus, galėjo įsitikinti, kad tarp Chruščiovo žodžių ir realybės yra didelis prieštaravimas.

Pradžioj Chruščiovas, paskyres du tūkstančius žodžių komunistų bloko vieningumo išgarbinimui, pabaigoje keliais sakiniais pasmerkė vieną to bloko narį: albanų komunistų partiją. Vėliau žmonės galėjo matyti, kai pačios galingiausios partijos atstovas kinas Ču En-lai paspaudė ranką Suslovui ir keliems kitiems prezidento nariams, bet nepada- vė Chruščiovui. Pagaliau iš tos pačios tribūnos Ču En-lai aiškiai išdėstė, kad jis nepritarias albanų komunistų viešam pasmerkimui, nes tai yra lauzymas susitarimo, kurį pasirašė 81 krašto komunistų partijos atstovai pra-eitais metais Maskvoje, kad gin- čai turi būti sprendžiami juos nekeliant viešumon.

Rusai, kaip ir kitų komunistinių kraštų gyventojai dabar žino, kad komunistų mintis jų vadų yra skirtingai aiškinama ir kad partijos viduje vyksta nesutarimas. Naujas dalykas yra ir tai, kad pirmą kartą tie nesutarimai buvo parodyti viešumon. Chruščiovas norėjo ar ne, bet XXII kongresas parodė, kad šiandien yra keli komunistai.

Aiškinti tuos debatus, kaip gin- čo apie Staliną atnaujiniama, būtų klaidinga. Padėdamas mauzolie- juje prie Stalino karsto gėlių vainiką, Ču En-lai norėjo viešai pademonstruoti, kad jis neprita- ria Chruščiovui, bet Pekinas vi- sai neketina užsistoti už Staliną ir jį reabilituoti.

Kinai prikiša chruščiovinei programai, kad rusai bando pa- keisti istorinį šūkį "Proletarai

visų šalių vienykitės" nauju: "Proletarai visų šalių, laube gyvenimo lygio pagerė- timo Sovietų Sąjungoje ir au- tomatiškai visame komunisti- niame pasaulyje".

Dar daugiau, Krašto vadovas, kuris siekia progreso savo kraš- tui, aišku, nori taikingo laikotar- pio tam progresui įgyvendinti. Ir kinai įtaria, kad Chruščiovas gali būti pasirošęs taikai (kad ir laikinai) su ideologijos prie- šais.

Sovietų komunistų partijos gal- va savo kalboj pripažino, kad jo planas dėl 20 metų ateities pirmiausia yra sovietiškas, ir kad tarptautinės padėties ana- lizė padaryta žiūrint Sovietijos interesus.

Chruščiovas paaiškino, kad jis nežino, kada išmuš komunizmo valanda kitose liaudies demok- ratijose, bet pripažino, kad jų vystymasis yra nevienodas, daž- nai turįs sunkumų užpildyti eko- nominį atsilikimą ir negalima numatyti kurio keliu iš socializ- mo jos pereis į komunizmą. Aiš- ku, Chruščiovas pažadėjo jas ginti agresijos atveju, bet ar tai nebus ir Sovietų Sąjungos inte- resų gynimas?

Kaip tik dėl šito rusų egoizmo, anot ekspertų, atsirado ir alba- nų herezija. Albanai Stalino lai-

kais buvo ypatingai lepinami, nes jie buvo laikomi svarbiausiu kir- čiu ginče tarp Jugoslavijos ir Sovietijos. Buvęs diktatorius la- bai didelę strateginę reikšmę ta- da skyrė Albanijai. Šiandien prie atominių ginklų, jų pozicija nebeturi tos reikšmės ir rusai pradėjo nebranginti draugystę su mažyte Albanija. Gi kitos "tur- tingosios" liaudies demokratijos, kaip Vokietija ir Lenkija, ga- vusios daugiau laisvės, irgi pakeitė savo ekonominius santy- kius su Albanija. Enver Hodja, raudonasis Albanijos diktatorius, nepatenkintas tokiu sovietų šykš- tumu, turėjo pagalbos ieškotis pas kinus. Jie bandė daryti spau- dimą į Chruščiovą ir nuėjo taip toli, kad iš partijos nušalino Maskvos atsiųstus patarėjus.

Tačiau Nikita Chruščiovas, ku- ris yra blogas marksizmo teore- tikas, yra neblogas taktikas. Jis tol toleravo albanų išsišokimus, kol negalėjo nesutarimų iš- spręsti savo naudai.

Dabar XXII partijos kongrese jis nusprendė, kad atėjo laikas pasakyti viską ką jis galvoja apie Albaniją. Jis norėjo paro- dyti, kad komunistiniame bloke esantieji kraštai gali turėti auto- nomiją, bet be ginčų turi pripa- žinti Sovietijos vadovavimo vaid- menį tarptautinėje politikoje ir kad jis pats yra tvirtai pasiryžęs laikyti valdžios vairą savo ran- kose. Jis pasirošęs favorizuoti demokratizavimą krašto viduje, tačiau bet koks bandymas suor- ganizuoti priešingą frakciją, bus užšlopinta pirmame žingsnyje.

Albanijos klausimas jam da- vė pretekstą duoti suprasti liau- dies demokratijų vadams, kad yra riba, kurios nereikia peržengti, jei nebijoma visko netekti. Jis taip pat norėjo paro- dyti, kad net didžioji Kinija dar nepajėgi juos apginti nuo Sovie- tijos, jei būtų nutraukti ryšiai. Ču En-lai galėjo iš tribūnos pa- rodyti savo nepasitenkinimą, rei- kalauti, kad būtų suaukta spe- ciali sesija Albanijos klausimui spręsti, bet jis nerado nė vieno vado liaudies demokratijose, ku- ris į tribūnoje paremtų. Prie- šingai, Chruščiovui netruko ad- vokatų, padėjusių pulti albanus.

Savo galingumą krašto viduje Chruščiovas pademonstravo kongrese puldamas antipartinę grupę iš senosios Stalino gvardi- jos (Molotovo, Kaganovičiaus, Vorošilovo) ir technokratų (Ma- lenkovo, Perukino, Saburovo). Visi jie buvo nušalinti iš parti- jos vadovaujančių postų 1957 me- tais. Nežiūrint, kad po jų nu- šalinimo buvo XXI kongresas, tik praėjusią savaitę apkaltini- mas parodė visą rimtumą.

Chruščiovas išdėstė, koks pavojus gresia krašto gerbūvio pagerinimui, jų buvimas opozici- joje ir davė psichologiską paaiš- kinimą, palygindamas juos už- gesusioms žvaigždėms, kurios tik atmuša spindulius iš kitų žvaigždžių ir galvoja, kad dar gali žibėti nepriklausomai.

1956 m. prezidiume, kai buvo diskutuojamas maršalo Tucha- čevskio ir kitų Stalino aukų re- abilitavimo klausimas, Chruš- čiovas paklausęs Kaganovičiaus ir Molotovo: "Šiandien jūs bal- suojate už reabilitavimą, bet kaip jūs balsavote 1937 metais? Kada jūs buvote nuoširdūs, tada ar da- bar?"

Besiklausant tokio paaiškini- mo, ne vienam atstovui, dalyva- vusiam kongrese, kilo klausimas ir dėl paties Chruščiovo nuosir- dumo, kuris ilgą laiką buvo Kaganovičiaus dešinioji ranka, net jei ir būtų užmirštos jo kru- vinos skerdynės Ukrainoje.

Bet pats faktas, kad Chruščio- vas ir jo draugai nesivaržė ati- dengti kaltinimų bylą senajai Sta- lino gvardijai, tai rodo kiek jie yra stiprūs kontroliuoti parti- ją. Šiandien, po šešerių metų, Chruščiovas gavo teisę į parti- jos prezidiumą pasirinkti savo žmones ir tuo turėti absoliutinę valdžią.

(Nukelta į 6 psl.)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

KAIP GYVENA IR DIRBA MŪSŲ DAILININKAI?

ROMAS VIESULAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Dirbdamas daugiausia braižykoje, po darbo skubėjo į studiją, kur pradėjo antrą "šiftą". Kiekvieną dieną iki gilių nakties triūsė ir triūsė. Meni atidavė

šimomis. Tada iš mašinos išėina fokie paveikslai kokių jaumatomė dailininkų pasirašytus. Jei norime litografijoje įvesti antrąją spalvą, reikia tai spalvai padaryti atskirą akmenį kliše.

Žių įvertinimų amerikiečių spaudoje. Buvo paminėtas New York Times, Herald Tribune, Art Digest, Art News.

Yra gavęs visą eilę premijų ir atžymėjimų: 1957 metinę litografijos premiją iš Philadelphia Print Club, 1958 premiją už ofortą iš Philadelphia meno muziejaus, New Jersey meno muziejaus, Cincinnati meno muziejaus, New York miesto bibliotekoje, Philadelphia Print Club, Ross W. Sloniker religinės grafikos kolekcijoje (ši kolekcija yra viena iš geriausių pasaulyje). Lietuvą atstovavo bent kelios tarptautinės grafikos parodos.

1959 gavo Guggenheim stipendiją kūrybai ir metams išvyko į Paryžių. Ten sukūrė monumentalų lietuvių dainų ciklą. Grįžęs gavo Fordo stipendiją trims mėnesiams ir dirbo specialioje Litografijos studijoje Los Angeles, Calif., kur sukūrė toreadoro ciklą.

R. VIESULO KŪRYBOS PASAULIS

R. Viesulo kūrinuose vyrauja tamsios juodos dėmės. Lyg kokia juoda skara jos dengia visą dailininko sukurtą pasaulį, suteikdamos daug paslaptinumo, rimties. Ta skara perplėšiama tik būtiniausiais atvejais -- parodant piešinio apybraižas, ryškinant vedamąją temą. Taip dailininkas pasiekia nemažą susitelkimo ir sustiprina kūrinių išpildingumą.

Ryškindamas vedamąją temą, dailininkas yra gana santūrus. Pasitenkina kartais tik užuomina, tik detalėmis. Pavyzdžiui, mėgsta komponuodamas nukirsti galvos viršų, o kartais (pvz. Kristus pas Pilotą), pasirenka tik rankas ir kojas. Ir tu detalių užtenka, kad parodytų savo emocijų turtingumą. Tas santūrumas jam leidžia susitelkti, praskleisti gilumą. Pagrindinę temą jis ryš-

PARODOS, PREMIJOS

Per savo studijos draugus jis arčiau susipažino su amerikiečiais dailininkais ir iš karto ėmė ten reikštis, dalyvaudamas kolektyvinėse parodose. Dabar būtų net sunku suminėti visas parodas, kuriose Romas Viesulas dalyvavo. Jų bus arti pusantro šimto.

New Yorke jis surengė ir vienas pats savo kūrinių parodas 1954 ir 1956 m. Susilaukė gra-

Dailininkas Romas Viesulas.

šeštadienius, laisvas dienas. To kieta, išvermingo darbo vaisiai greit pasirodė.

New Yorke susiformavo ir jo kūrybiniai principai. Pradžioje mėgino ir kitas technikas, dirbo aliejumi, kol sustojo prie litografijos.

KAS TOJI LITOGRAFIJA?

Tai gana sudėtinga kūrybos technika. Yra toks specialus nuodailintas akmuo, ant kurio dailininkas piešia tam tikrais pieštukais, taško tušu, lieja vandeniu, skuta peiliukais. Kūrybos darbas yra gana spontaniškas. Galima išgauti įvairių faktūrinių žaidimų, perbėgimų, iširpimų. Tas spontaniškumas labiausiai ir patraukė dailininką.

Kai akmenyje padaromas piešinys, tada prasideda nuodijimai, tepimai specialiais tepalais. Taip padaroma savotiška kliše, kurią bereikia aptepti dažais ir spausdinti. Spausdinama paprastai ma-

Romo Viesulo darytas aktorius Henriko Kančinsko portretas. Šią litografiją turi įsigyjęs Metropolitan muziejus New Yorke.

kina ir dėmių žaidime, ypač pamėgtuose aštriuose įdrėskimuose. Taip nuoširdžiu ekspresionistiniu pajautimu savo kūriniams suteikia subtilų emocijų ir faktūrinių kaitalėlių, kas jo darbus pakelia viršum grynai iliustratyvinio charakterio.

Stiprus emocinis pergyvenimas, spontaniškumas darbe nu-

(Nukelta į 6 psl.)

IV DAINA (Viršuje)

Gieda gaideliai, ragliuoja,
Berneliai žirgus balnoja;
Balnodami, kamanodami
Mergelę budino.

-Kelkis, mergele, negulėk
Ir atsikėlus nestovėk;
Prauskis burnelę, šukuok galvelę
Ir mane palydėk.

Čia dailininkas vaizduoja didelį galingą gaidį, užsimojusį sparnais ir garsiai rėkiantį. Dešinėje iš tamsumos ryškėja liūdni bernelio ir mergelės veidai.

X DAINA (Kairėje)

Oi žeme, žemele,
Siera žemele,
Atėmei tėvą
Ir motinėle.

Atėmei tėvą
Ir motinėle,
Paimk ir mane
Valios mergele.

Tai visų mėgstamos dainos "Ei, du du du, šiaudai be grūdų, padariau alutį grūnų avių" tolimesnieji posmai, kuriuose alučio nuotais nebėra. Čia kalbama apie žemele, kuri atėmė tėvą ir motinėle. Dailininkas čia pavaizduoja visa mūsų tragiką -- nykūs kaulai kyšo lyg trimitai. Bet viršum jų veržiasi nauji žalumynai, naujas gyvenimas.

Romas Viesulas

"Nudavė dukrelę" (1955)

I DAINA (Viršuje)

Ant kalnelio jėvaras žydėjo, --
Garsusis žolyne, rugeli.
Pakalnėj duzgančios bitelės, --
Garsus žolyne, rugeli.

Iš tos dainos paimtas tik vienas žodis -- "bitelės". Dailininkas jas čia pavaizduoja nutūpusias ant lietuvių ūkininko rankos.

Romas Viesulas

(Atkelta iš 5 psl.)

vedė jį į laisvą kūrybą; jis nepamėgo knygų iliustravimo, kur autoriaus medžiaga riboja laisvę. Jis menininko akimis stebi gyvenimą ir jį vaizduoja. Pirmuose kūriniuose sutinkame daug scenų iš kaimo būties, vėliau iš šv. Rašto. Šias temas vaizdavo su įtampa, su mūsų laiko liūdesiu. Liūdesys ir melancholija apsupa Viesulo sukurtą pasaulį. Vėliau liūdesys dar stiprėja, virsta į tragizmą, kurį randame jo "Dainose".

Liaudies dainas R. Viesulas labai mėgsta. Jų lyrinė ilgesinga nuotaika įkvėpė sukurti visą eilę paveikslų. Didžiausias jo kūrinyje kaip tik yra pagrįstas lietuvių liaudies dainomis. Gavęs Gugenheim stipendiją, jis išvyko į Paryžių ir ten sukūrė 10 litografijų lietuvių liaudies temomis, sudėjo jas į aplanką ir pavadino "Dainom".

Vaizduodamas liaudies dainas, jis irgi pasilieka sau kūrybinę laisvę. Daina jam duoda tik temą, tik mintį užmina. Ją gi interpretuoja visai laisvai, išleidamas iš savo egzistencinės nuotaikos.

Visa 10 paveikslų yra dailininko liūdesio išsakymas. Čia rasime ir lietuvių ūkininką, ir gegutę ir žirgus, anteles, piovėjus, mergelę. Visi jie apsupti to paties liūdnos pasaulio. Tik vienoje vietoje kūrėjas lyg atsikvošė ir vaizduoja linksma pirmą melagio pakorimo sceną. Visą ciklą užsklendžia simboliniu paveikslu kur žemėje dūli kaulai, o viršum jų skleidžiasi nauja gyvybė. Pažymėtina dar ir tai, kad te-

VII DAINA

Šile gegė kukavo,
Gražiai galvą šukavo;
Graži mano galvelė
Kaip vasaros dienele.
Pilni pirštai žiedelių,
Pilnas dvaras svetelių.

Graži lyrinė dainelė, o dailininkas prisimena lyg našlaitėlės liūdesį. Mergaitės veidas liūdnas, plaukai -- lyg lietaus čiurkštės. Kairėje matome svetimą ranką šukuojančią plaukus. Dešinėje viršuje ir apačioje du suspurdę paukščiai.

mą jam davė tik viena dainos eilutė, o kartais net vienas žodis. Ir jo vieno užteko, kad stipriai pergyvenimu jį pavaizduotų litografijoje.

Grįžęs iš Paryžiaus ir gavęs Fordo stipendiją, Los Angeles, Calif., studijoje sukūrė "Torreodoro" ciklą. Keliomis spalvotomis litografijomis jis vaizduoja likiminę žmogaus kovą.

Pamėgęs santūrumą, stiprinamas juoda-balta dėmių prasme ir jų faktūrinį turtumą, jis lengvai nužengė į abstraktą, kur daiktinis pasaulis vos vos atsekamas. Čia vyrauja jo įspūdziai, supinti į estetiškes formas.

Kur toliau nužengs dail. Romas Viesulas, parodys ateitis. Užsklęsdami šias kelias pastabas, linkime jam kuo geriausios kūrybos ir sėkmės, kuo didesnio iškėlimo meno pasaulyje.

Alg. Audrys

Visos nuotraukos
Vyt. Maželio

Romas Viesulas

"Vakarinė daina"

LOS ANGELES

Nauja Tautinės Sąjungos valdyba

Ivykusiame Tautinės Sąjungos skyriaus susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba. Ji pareigomis pasiskirstė: inž. A. Mažeika — pirmininkas, Pranas Skirmantas — vicepirmininkas, Pranas Gustas — sekretorius, Juozas Raibys — kasininkas ir Vytautas Aleksandriūnas — valdybos narys.

Birutietės rengia rudens balių

Birutiečių rengiamas rudens balius įvyks lapkričio 18 d., 8:30 val. vakaro, Ukraišniečių Kultūros Centro salėje, 4315 Melrose Ave.

Balio programą išpildys solistė J. Armonienė ir moterų kvartetas vadovaujamas muz. P. Armono. Kvartete dainuoja: J. Armonienė, N. Apeikienė, O. Deveikienė ir V. Valavičienė.

Balio metu gros geras orkestras. Veiks buletas. Bus labai turtingi laimėjimai. Stalai bus apkrauti pačiais birutiečių gamintais valgiais. Balio metu bus sukurama spalvota filmas, kurią paskui galės, norintieji, pasiskolinti ir pasižiūrėti namuose ir parodyti savo svečiams, atsilankiusiems iš rytų.

Staliukus užsisakyti pas: A. Skirmantienę NO 5-0794, J. Radvenienę DU 4-7646, A. Liūdžiuvienę RE 1-6177, arba pas bet kurią birutietę. V. Irl.

IEŠKOMI

Bimbaitė, Verutė, iš Bimbų km., Panemunėlio val., Rokiškio apskr.

Blažys, Antanas ir Kazimieras, iš Lukšių km., Jurbarko val., turėjo brolį Izidorį Černius, Vytautas, Petro sūnus, gimęs 1926 m. Marijampolėje

Dailidonis, Leonas, Aleksandro sūnus, gimęs Panevėžyje Jocevičienė - Andriuskaitė, Levosė, ir jos sesuo Motuzienė, Pranė, Prano dukterys, iš Pakapio km., Žaiginio val., Raseinių apskr.

Motuzienė-Andriuskaitė, Pranė, ir jos sesuo Jocevičienė, Levosė, Prano dukterys, iš Pakapio km., Žaiginio val., Raseinių apskr.

Pashko, Viktorija, jos sūnus Jacob ir William, ir duklė, gyvena 610 East 5th St., New York, N. Y.

Petkaitė, Polionika ir Zosė, Tamošiaus dukterys, iš Dunauskų ar Urvidiškės km., Sedos val.

Petkus, Juozapas, iš Kulšėnų km., Sedos val.

Petkus, Nikodemus, kunigas, gyvenęs Klaipėdoje, išvykęs Amerikon prasidėjus Antrajam Pasauliui Karui

Sekmokas, Pranas, gyvenęs South Halsted St., Chicagoje.

Tendienė-Raliugaitė, Adelė, gimusi Palangoje, vyras Tendys, Martynas ir jo brolis Mykolas, abu gimę Alksnių km., Klaipėdos apskr.

Žukauskas, Simonas, jūreivis, gyvenęs 250 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

Ieškomeji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

ALBANIJA IR... DIDŽIOJI BOMBA

(Atkelta iš 4 psl.)

Tačiau komunistinis pasaulis nebėra toks, koks buvo Stalino laikais. Chruščiovas nediskutuoja jai yra Nr. 1 bet neprilygs Stalinui. Davęs liaudies demokratijoms didesnę autonomiją veikti, kad jos galėtų vystytis pagal savo metodus, jam dabar bus sunku priversti klausyti Maskvos įsakymų. Chruščiovas jų akys nėra pakankamas autoritetas, kaip buvo Stalinas, kad be ginčų vykdytų jo įsakymus.

Liaudies demokratijų vadai skeptiškai žiūri į Chruščiovo teoriją pagal kurią socialistinių kraštų vystymosi ritmas yra didesnis už kapitalistinių kraštų. Jie žino, kad Vakarų Vokietija yra labiau išsivysčiusi už Čekoslovakiją, o Italija už Lenkiją. Kinai priešingai yra įsitikinę, kad jie savo ekonomiją gali išvystyti greičiau už bet kurį kitą Azijos kraštą. Jie įsitikinę, kad Chruščiovas per mažai rodo griežtumo ir tuo padeda Vakarų

žaidimui. Jų nuomonė artima trockizmui, apvilta stalinizmo dogma.

Chruščiovas žino apie partijos viduje esamus nuomonių skirtumus ir tuos šešerius metus praleido bederindamas komunistų orkestro smuikus, bet visur veikia, kaip tikras rusų imperijos valdovas, nesiskaitydamas su jokio sąjungininko nuomone.

Kad jokia užsienio komunistų partija nebuvo iš anksto painformuota apie Albanijos pasmerkimą, yra įrodymas, jog savo svetimšalius draugus jis norėjo pastatyti prieš įvykusių faktą. Dar toliau, jokia komunistų partija nebuvo painformuota apie sovietų atominių bandymų atnaujinimą. Ir didžiama jų dar ir dabar nesupranta ir nežino, kodėl Chruščiovas juos pradėjo.

Lenkijos komunistai, žinomis iš Varšuvos, pasipiktinę ir neramūs, kad Chruščiovo išsprogdinta didžioji bomba galėsianti komunistiniam blokui brangiai

atsieiti, kaip savo laiku Stalino -Hitlerio paktas. O ką besakyti apie Azijos komunistus, japonus ir indus, kurie visą laiką šaukė prieš "imperialistų atominius bandymus" ir kartojo Chruščiovo šūkį: "Kraštas, kuris pirmas atnaujins atominius bandymus, padarys didžiulį nusikaltimą prieš žmoniją".

Chruščiovas, gal būt, norėjo parodyti savo jėgą partijoje ir tarptautiniame komunistų sąjūdyje. Ir jei XXII kongreso atstovai atvirai ir nepasišiaušė prieš tokius Chruščiovo veiksmus, tai dar gali kelti klausimus ir reikalauti ataskaitos būsimose partijos konferencijose.

Šiame kongrese tikrai jau paaiškėjo, kad monolitizmas komunistų partijoje jau pasmerkimas mirčiai. Chruščiovas prižadėjo ateičiai didelių dalykų. Bet užmiršo, kad žmogus negyvena vienu. Sovietijoje jau egzistuoja intelektualinis pasipriešinimas. Ir jei jis dar šį kartą nebuvo parodytas kongrese, vargu ar pavyks jį likviduoti.

Naujiene ta, kad pirmą kartą istorijoje kongrese atstovai iš tribūnos girdėjo ir prieštaraujančias kalbas.

EAGLE STAMPS

the MAY co's

Downtown - Public Square

REIŠKIA DAR DIDESNĮ SUTAUPYMĄ

NOW **3**

Cedar Center - Ridge & Ridgewood Drive

BASEMENT stores

COAT SALE

SPECIALUS PIRKINYS

Nenormaliai šiltas oras per pirmas dvi spalio mėnesio savaites davė šias dideles vertybes! Žinoma, mes perleidžiam šias sutaupas jums, kaip tik laiku, neužilgo ateinant šaltam orui!

525 GRAŽAUS STILIAUS BE KAILIO PALTAI!

Palyginkite bet kur!

- Tweeds
- La Ribas
- Textured Woolens
- Polished Fabrics
- Overplaids
- Chinchillas

• 6 iki 18, 8 iki 18, 14½ iki 24½

\$29

300 LIUKSUSINIAI SU KAILIU PALTAI!

Palyginkite bet kur!

- Natural Mink
- Dyed Squirrel
- Dyed Blue Fox
- Dyed Muskrat
- Fashion Colors
- 8 iki 16, 16½ iki 22½

\$49

Dar vienas PIRMAS May Co.'s Rūšiui!

Virš \$30,000 aukšto stiliaus paltų

Išpardavimui taip įkainuotų, kad jums duotų didžiausias sutaupas!

Šį įvykį mes planavom savaitėmis, visur ieškodami šio sezono geriausią stilių! Eilės ir eilės aukšto stiliaus paltų... vienas iš geriausių pasirinkimų už jūsų dolerį! Užeikite ir pasirinkite su kailiu ar be kailio, ištaikingumą geriausiose vilnos medžiagose... vėliausi pavyzdžiai... sezono naujausios spalvos. Dydziai 8 iki 18, 14½ iki 24½, mažiausių dydžių 6 iki 16. Kailiai sužymėti atskirti kilimo kraštus. Kokybė kiekvienoje siūlėje! Visi su gražiu šiltu pamušalu!

BASEMENT MISSES' AND WOMEN'S COAT DEPARTMENT
THE MAY COMPANY, ALL 3 STORES

Solistas Vacys Jurgelis dainuos šį šeštadienį, lapkričio 4 d. SLA 14 kuopos jubiliejiname koncerte Clevelande, Lietuvių salėje.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Neo Lithuania korporacijos metinė šventė Clevelande rengiama lapkričio 18 d., šeštadienį, Continental Ballroom — 13929 Euclid Ave. Iškilmingas posėdis 7 val. vak. Po posėdžio pobūvis.

Sekmadienį, 10:30 val. pamaldos šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Po pamaldų a. a. Antano Smetonos korporacijos garbės nario kapo lankymas mauzoliejuje.

• Solistės Danutės Stankaitytės ir rašytojo Aloyzo Barono koncertas-vakaras, rengiamas Lietuvių Fronto Bičiulių, sutraukė apie 200 svečių. Koncertas praėjo pakilia nuotaika, programos pildytojai sulaukė daug ovacijų ir turėjo papildomai pasirodyti scenoje.

• J. P. Mull-Muliolis, pirmadienio Plain Dealer ir Cleveland Press dienraščiuose atspaudė skelbimus, ragindamas amerikiečių visuomenę rašyti laiškus Chruščiovui dėl atominių bandymų sustabdymo.

Skelbime duodamas paties Chruščiovo kalbos tekstas, kur jis buvo pasakęs,

kad jei kuri valstybė pradės atominių ginklų bandymus, bus nesunku įsivaizduoti po jų sekančius įvykius.

Cleveland Press šeštadienio laidoje, pirmame puslapyje plačiai rašė apie šį J. P. Muliolio užsimojimą.

• Emilija Steponienė Dirvos reikalams paaukojo \$5.

• Kaukių balius, ruošiamas studentų ateitininkų, įvyksta lapkričio 3 d., penktadienį, 8 val. vakaro Čiurlionio namuose. Įėjimas 1 dol. Prašom atvykti su kostiumais. Kviečiami visi studentai ir jaunimas.

• Baltic Delicatessen krautuvėje (6908 Superior) gauta ištisa eilė naujų prekių, iš jų paminėtinos:

Olandiškos silkės medienose statinėse. Be to savitaisiais klientai galės čia gauti ir namuose paruoštų silkų.

Orui atvėsus gauta didelė partija šokoladinių saldinių puikiose dėžėse. Dėžių kainos nuo 49 centų ligi 18 dolerių.

Gauta be to nedidelis kiekis kaimiškų grybų — kelmų.

Vaistažolių skyriuje turime įvairių žolių arbatai, kaip remunėlių, liepos žiedų ir kitų. Gavome naujai ir valerijono lašų.

• Lietuvių Prekybos Namų lange šią savaitę bus išstatyti Salamander žieminių šiltų ir kambarinių batų modeliai.

Karloio Tetos belaukiant

Retai kam žinoma, kad kad 1890 m. Brandon Thomas parašytoji komedija Karolio Teta yra plačiausiai pasaulyje žinomas scenos veikalas, turįs didžiausią pasisekimą, statomas viso pasaulio scenose. Ligi šio laiko jis yra filmuotas 5 kartus, daugybę kartų perduotas per radiją ir televiziją. Juo sekant sukurta ir dideliu pasisekimu rodoma muzikinė versija Broadway, o

KUOPOS ŠEŠIASDEŠIMTMEČIUI PAMINĖTI

SLA VAKARAS KONCERTAS 14

ĮVYKSTA

1961 m. lapkričio 4 d. 7 val. vak. Lietuvių salėje
Clevelande, 6835 Superior Ave.

Inž. Pijus J. Žiūrys kalbės tema: "SLA - Lietuviybės tvirtovė".

KONCERTINĖ PROGRAMA. PO KONCERTO VAIŠĖS. KVIEČIAMI VISI - SENI IR JAUNI. KVETIMAI GAUNAMI: LIETUVIŲ KLUBO KASOJE, LIETUVIŲ PREKYBOS NAMUOSE IR PRIE ĮĖJIMO. ĮŽANGOS MOKESTIS 1 DOLERIS

Vakara ruošia: SLA 14 Kuopos Valdyba

teatruose statoma tikrai dažnai. Būdavo dienų, kad šį veikalą vienu kartu vaidindavo 48 dideliuose teatruose, neskaitant mėgėjų pastatymų, kelios dešimtys kalbų.

Daugybė žymiųjų artistų turėjo savo repertuarą, ar net ir iškilo Karolio tetos vaidinimuose. Iš jų pažymėtini: Rex Harrison, Sir John Gielgud, Jose Ferrer.

Pirmam didesniam šio veikalų pastatymui, įvykusiam 1892 m. Londone, autorius ir jo dalininkas vos pajėgė sukelti — pasiskolinti reikalingus \$5,000. Tačiau jau pats pirmasis pastatymas praėjo tokiu milžinišku pasisekimu, kad veikalą statytojai buvo priversti persikelti į didesnę teatrą patogesnėje vietoje, nes nei esamas teatras, nei gatvė netiko dideliui publikos susikimšimui. Naujai paimtame teatre veikalas ėjo be pertraukos 1466 kartus, sumušdamas ir lankytojų, ir pastatymų skaičių bet kokius teatrų rekordus.

Jau pirmoji savaitė davė statytojams 60,000 dol. pelno ir neužilgo paskolos davėjas atsiėmė 30 kartų didesnę sumą, dalininkas, pasibaigus sutarčiai, gavo 1,250,000 dol., o autorius ir jo įpėdiniai ligi šio laiko surinko virš 6 milijonų honoraro.

Kur glūdi šio veikalų pasisekimo paslaptis? Į šį klausimą labai sunku atsakyti. Veikalas, paviršutiniškai žiūrint, atrodo toks paprastas, kad daugelis rašytojų, matydami šio veikalą

didžiulį pasisekimą, mėgino surasti pasisekimo formulę. Mėgino kurti kitus veikalus su panašiomis situacijoms. Deja, nei vienas neturėjo pasisekimo. Artistas Ray Bolger veikalą pasisekimo priežastį mėgina nusakyti šiais žodžiais: "veikalas yra labai linksmas ir labai švairus".

Veikalą linksmąją pusę rodo šimtai pavyzdžių, pav. San Francisko teatro vedėjas pranešė, kad pabaigus sezoną, Karolio tetulė tiek prajuokino publiką, kad ta paliko 12 porų sutrukusių patnešų, 17 kojinių laikytojų, 39 diržus su ištrūkusioms sagims, 1149 sagas ir 1 komplektą dirbtinų dantų. Vienas Clevelando teatro vedėjas paskelbė publikai, kad žiūrovai gali drąsiai pasiduoti juokui, nes jis garantuoja apmokėti nemazą sumą pinigų tam, kuris

besijuokdamas mirs ar susižeis dėl isterikos.

Veikalą Anglijoje labai mėgo ne tik paprasta publika, bet ir aukštuomenė. Teisybė, Edvardas VII, įtardamas, kad tetulė yra jo motinos Viktorijos karikatūra, atsisakė veikalą žiūrėti, bet už tai tiek jo sūnus Jurgis V, tiek kiti jį įpėdiniai, veikalą žiūrėjo po keletą kartų. Princesė Margareta, gimus dabartiniam princui Karoliui, liūdnei atsiduso: "Dabar vadins Karolio teta".

Teko girdėti, kad neužilgo šis veikalas bus statomas ir Clevelande. Pažiūrėsime, kaip atrodys pastatymas — ar teks prarasti sagas dėl linksmo juoko! Reikia tikėtis, kad detroitiečiai veikalą yra rimtai paruošę.

Bronius Gražulis

Paveikus vakaras

Žengiamo pirmyn. Mūsų Clevelande neseniai teko pasimalonėti įdomiais koncertais: bosas J. Vaznelis, kompozitorius J. Gaidelis su ansambliu, išraiškos šokėja J. Kvietytė su G. Donnell'iu ir aktorium V. Žukausku. Ir dabar, spalio 28 d., Lietuvių Fronto Bičiulių vakare — dramatinis sopranas D. Stankaitytė su rašytoju AL Baronu. Tokios rengėjų pastangos tikrai pagirtinos. Džiugu!

Šioji solistė jau yra daug pasiekusi. Betkurio registro ir bet kurios galios balse žymu išlyginimas, o virpesiai ir antoniniai savo dažnumu rodo gryną ankštos vertės toną. Nei balsas, nei tembras nenukenčia net labai sunkios vokalinio požūriū Lietuvių salės dėlei. Labai pavojingos pereigos skamba betechniško šiurkštumo. Balso pozicijai bei alsavimui tvirtausioji atrama, "dugnas" — diafragma sudaro patikimą pagrindą, kad ir sunkiai išiečiai rasti varginančiais momentais.

Be trejeto numerių vokiečių kalba, visa kita — 10 kūrinių ir dar pora magarybioms — atliktą atsargia taisyklina lietuvių kalbos tarsena, žiūrovams nuoširdžiai besigrožint.

Jeigu vienur kitur truputį nepakako aiškumo, tai muzikinės formos naudai. Lūpos — paklusnus instrumentas balso bangai siųsti, garsams metalo suteikti, tembrui nuspalvinti ir muzikalumui įvairiai išlieti. Rankos — didžiausio santūrumo, geros mokyklos įkvėptos, įrodymas: per visą programą tik keletas mažųjų judesėlių, bet užtat kiekvienas reikšmingas.

Kūrinių stilius, pobūdis bei nuotaika perteikiama įtikinamomis priemonėmis — neperšaltai, nors kartais ir be entuziazmo. Kaikur privalomas lyrizmas švelnina, bet nenuklina vaizdo

ir nenustelbia sidabrinio dramatinio garso, pav. Mano rožė — A. Kačanausko, Mano protėvių žemė — B. Budriūno (čia tarpais atrodė buvus mažoka lyrikos) arba Micaelos arijoje iš Carmen operos — J. Bizet; Iš kitos pusės Zueignung — R. Strauss'o lyg truputį perrimtas.

Akompanavo patyri palidovė R. Brazaitienė. Solistams visados patogi, nes lydi sąžiningai. Visai negali būti kalbos apie klaidas, tik tai tas skambėjo persunkiai (ne grubiai) pav. Ar atsiminsi — A. Račiūno, bet žymiai lengviau ir skoningiau Mėlyni varpeliai — VI. Jakubėno ir taikliau Die Nacht — R. Strauss'o. Patartume dažniau gilinti nuotakumą, bet turime pridurti, jog pianinas buvo nepakenčiamai prastas.

Al. Baronas, neseniai premijuotų Lieptų ir bedugnių autorius, čia kaip humoristas visiškai kitoks. Turinys beveik perdėm naujas, tirštu sąmojom nešinas, dažnai keliąs mūsų opijusias ydas. Talentas ryškus, tik gaila, kad skaitymas neryškus. Tokios grožybės kaip Vokai, vokai, vokai, ar Krintančios žvaidės, ar Advokatų bei daktarų maldos, ar Recenzijos iš pasalių (ši turbūt ne tokia?) Tikrai vertos dar didesnio pasisekimo, negu kad šįkart laimėtas. Bet reikia kitaip skaityti, intonuoti, spalvinti, pauzėmis pasisekimo, negu kad dažnai pasikartoja faktai, įrodo, kad aktoriai geriau atlieka kūrinius negu patys jų autoriai. Publika, deja, negausi, priėmė visą programą labai karštai. Retiems, tuo labiau brangina miems, gastrolininkams įsteikta gėlių.

Vladas Braziulis

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

RE-ELECT JUDGE JAMES T. CASSIDY JUDGE OF MUNICIPAL COURT

HE HAS A GOOD LEGAL MIND AND A FINE RECORD

KVIEČIAMĖ PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius
Blshop 2-1397

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

UTILITY BILL PAYMENTS
MONEY ORDER CHECKS,
TRAVELERS CHEQUES

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

DIRVA

Nr. 126

1961 m. lapkričio 1 d.

KAS IR KUR?

• **LAS** naujon vietininkijos valdybon, įvykusi suvažiavime Clevelande, išrinkta: Jurgis Voldemaras, Jonas Balčiūnas, Bronius Macanskis, Kaspars Radvila ir Aldona Kačinskienė. Revizijos komisijon išrinkta: Ign. Gatautis, V. Jokubaitis ir A. Juozaitis.

• **Pianistas Andrius Kuprevičius** vyksta į Chicago, kur po ilgesnės pertraukos vėl ruošiamas jo rečitalis. Rečitalis įvyksta lapkričio 4 d., 8 val. vak. Jaunimo Centre. Rečitalį ruošia Santaros-Sviesos Federacija.

• **K. Kalendra**, Kanados Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas, pasistatydino ir jau

įsiruosė pritaikintą savo šeimos reikalams naują namą. Dabar pasiekiamas šiuo adresu: 24 Southview D., Concord, Ont., Canada. Telefonas 285-2945.

• **Alfonsas Vambutas**, gyvenąs 2523 West 43rd St., Chicago 32, Illinois, atidavė Pasaulio Lietuvių Archyvo muziejiniui skyriui savo mirusio tėvo, inž. Konstantino Vambuto, vartotus įrankius: piuklą, pajelniką, korbą, oblių, kirvį ir vaistų stiklinę tutele (iš Lietuvos, su vytimi).

• **Namai be knygų** — namai be šviesos. Praturtink savo biblioteką, pasinaudodamas Gabijos metiniu knygų išpardavimu. Sąrašų prašykite šiuo adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

Dr. P. Daužvardžio - Lietuvos generalinio konsulo padėka

Lietuvos paviljono Chicago Tarptautinėje prekybos parodoje 1961 m. reikalams pasibaigus, komitetui apyskaitą paskelbus ir visiems tautininkams padėką pareiškus, laikau garbe ir tarnybine pareiga pareikšti savo padėką komitetui bei ALIAS Chicago skyriui ir jo valdybai, ypatingai jos pirmininkei ir paviljono direktorei architektėi Bronėi Lukštaitei. Ji įdėjo nepaprastai daug rūpesčio, darbo ir sielos, prieš parodą ir parodos metu. Dėkodamas pirmininkei, dėkoju visiems jos bendradarbiams ir tautininkams. Bendradarbių ir tautininkų atskirai neminiu, kadangi jie visi buvo suminėti jos padėtyje. Aš turiu visiems asmeniniai ir oficialiai nuoširdų ačiū.

Visų paviljono kūrėjų, rėmėjų bei tautininkų darbas ir auka davė Lietuvai nepaprastai daug reklamos. Tai buvo jausta, matyta ir girdėta parodos metu ir po parodos. Paviljono komiteto išleistas, ALT finansuotas, leidinėlis "Lithuania" susilaukė didelio pareikalavimo. Jo reikalo mokyklos, mokiniai ir kelios Amerikos organizacijos bei įstaigos. Atitinkami kiekiai jų buvo išsiųsta Chicago Council on Foreign Relations, Indianapolis (Indiana) Council on World Affairs, Spokane (Washington) Amerikos Legion Post ir kelioms mokykloms.

Parodos administracija Lietuvos paviljoną ir jo direktorę įvertino ypatingais atžymėjimais. Konsulatas gavo adresą (plaque) su tokiu tekstu: "The Chicago Association of Commerce and Industry awards this testimonial to the Government of Independent Lithuania in recognition of and consideration for, outstanding contribution to the success of the 1961 Chicago International Trade Fair, July 25 - August 10, James H. Rutherford, President, The Chicago Association of Commerce and Industry, Thomas H. Coulter, Chief Executive Officer, Ralph Bergsten, Managing Director."

rectos, Chicago International Trade Fair."

Direktorė Bronė Lukšaitė gavo sidabrinę lėkštę su raštu, įvertinančiu jos didelę talką parodos metu.

Konsulatas jau turi pakvietimą dalyvauti ateinančių metų parodoje. Ji bus toje pačioje vietoje ir tuo pačiu laiku, kaip šiais metais.

ALIAS Chicago skyrius yra paprašomas apsiimti ir ateinančių metų Lietuvos paviljoną įrengti. Jis savo žodžio, dar nėra taręs.

Aišku, nei jis, nei kita viena organizacija, paviljono neįrengs. Kitų parama ir talka bus reikalinga.

Sugestijos, patarimai ir pasiūlymai prašomi. Gal sutiktų vienas ar keli verslininkai paviljoną finansuoti? Tai palengvintų visą reikalą.

PETRAS DAUŽVARDIS,
Lietuvos Generalinis Konsulas

Naują Lietuvų Bendruomenės valdybą pasitinkant

Spaudoje pranešta, kad JAV Liet. Bendruomenė turi naują valdybą.

Kokia mintimi ir koku jausmu ją pasitinkame?

Gyvenamąją dabartinę galime pavadinti netikrais laikais. Siūbuoja braška visas pasaulis, ir nėra jėgos, kuri jam taiką, pastovumą bei ramybę laiduotų. Šie laikai Lietuvą užsklendę geležine uždanga. Lietuvių išeivija palikta pati viena kietam ir negailestingam savo likimui. Negaivina jos Lietuvos dvasia ir šiluma, nes ją ten prislegę teroras ir baimė. Todėl mūsų ateitis taip pat tokia netikra. J. Girnius mūsų padėtį naujojo savo knygoj "Tauta ir tautinė ištikimybė" apibūdina tuštėjimu bei tamsėjimu su tragiška pabaiga: "Negatyviai tai liudija įprastinis

Omahoje įvykusiose Vidurio Vakarų akordeonistų varžybose geriausiai pasirodė Omahos lietuvikai. Iš kairės: Arūnas Misiūnas, Vida Misiūnaitė ir Antanas Ivaškevičius.

A. Praičio nuotrauka

1,000 dolerių garsina Omaha...

Kai omahietis Jonas Čėsnas paskyrė tūkstantį dolerių Dirvos romano konkursui, daugelis tolimesniųjų šio laikraščio skaitytojų apie tai sužinojo daug anksčiau, negu patys Omahos lietuviai... Ir vien tik dėl to, kad Dirva Omahą pasiekia tik trečią dieną.

Pasirodo, kad mecenatas tą gerą paslaptį su savimi iki pat Dirvos redakcijos durų išsinešiojo! Pati žinia buvo tiek netikėta, kad čia nustelbė ir Berlyną ir visus kitus stambiomis antraštelėmis žymimus tarptautinius dienos reikalus.

Ši gera naujiena Omahoje, kaip ir neabejotinai visame lietuviškame pasaulyje, buvo priimta su dideliu pasitenkinimu. Jono Čėsnos adresu nebuvo pasigailėta komplimentų, o labiau pasitvirtinimų ir lietuviškiems reikalams piniginę slepiantįms tautiečiams ta proga buvo paleista nemaža karčios kritikos žodžių.

Spalio 15 d. Omahoje beveik tūkstantinė kluvo ir kitam, šį kartą jau vietiniam lietuviškam reikalui. Vietos bendruomenės valdyba (Ben. Sulskis, Alg. An-

tanėlis, St. Misiūnas, St. Martinkus ir Gr. Reškevičienė) choro dirigento išlaidas -- aukščiausioji tautinė dorybė. Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai. Todėl Bendruomenės duodamas balsas kiekvienam. Kaip pastebi Tėviškės Žiburiai savo vedamajame, čia niekas nediktuoja, nes kiekvienas balsuoja arba bent turi teisę balsuoti. Iš tikrųjų: kaip viskas mūsų gyvenimas iš pagrindų pasikeistų, jei šitą bendruomeninę dvasią įsisąmonintume ir imtume nuoširdžiai bei nuoširdžiai ja gyventi! Tada, pasak, poeto, būtų mūsų "ir daina kita".

Kadaise St. Šalkauskis apie Lietuvą sakė, kad ji savo istorijoje niekada netapo tokia, kokia galėjo būti. Ir tai buvo ne be mūsų pačių kaltės. Jeigu šiandien ir mūsų pačių Bendruomenė dar nėra tokia, kokia ji turėtų ir galėtų būti, tai yra taip pat ne be mūsų pačių kaltės. Todėl naujai ateinančios Bendruomenės valdybos laukia dideli darbai ir dideli uždaviniai, ir ji taip pat susidurs su dideliais sunkumais, nes mūsų nei viena diena, nei vieneriais metais niekas nepakeis. Mūsų nuoširdžiausias linkėjimas: dirbkite, vyrai!

Bendruomenės valdyba, žinoma, visiems netiks. Antai, ir Dirva prieš kiek laiko tvirtino, kad nesą pasikeitimų -- tai tik "eity" ir eisimų pareigų perstatinėjimai". Bet Dirvai, nuoširdžiai besirūpinančiai Bendruomenės reikalui, dabar paaiškės, kad Bendruomenės valdyba visa nauja. Joje nėra nei vieno nario iš senųjų valdybų. Be to, joje labai stipriai atstovaujama jaunoji mūsų karta, Vokietijoje ir čia, Amerikoje, aukštus mokslus išėjusi. Tai laikoma taip pat geru reikiškiniu ir ženklu, nors dėl to vienas kitas mūsų tėvukas ir bailauja.

Atsiliepė taip pat ir Naujienos. Kaip ir reikėjo laukti, jų atsiliepimas šiuo atveju naujieniškas: esą, tautininkai... tapę frontininkų ir kr. demokratų aukla! Ir sugalvok! Nusišypsotum žmogus, jei nebūtų taip aiškiai permatomas pats siekimas: čia ne mūsų pačių maldykla, tad galima... ir tam tikrų kvapų paleisti. Todėl ir antrasis mūsų linkėjimas Bendruomenės valdybai: vyrai, nekreipkit dėmesio!

ST. BARZDUKAS

LAISVĖS VARPO KONCERTAS

Reta dainos meno šventė įvyko Bostone, spalio 22 d., 3 val. po pietų, Thomas parko Aukšt. mokyklos didžiojo salėj. Tai radijo valandos, kuriai vadovauja veiklus Petras Višcinis, metinis koncertas.

Pati salė, nors šiaip jau nėra bloga, dėl prastos akustikos nėra tinkama koncertams rengti, bet Bostono lietuviai yra tokie konservatyvūs, jog į geresnę koncertinę salę negali jų prisikviesti. Pav. Jordan Hall yra nepalyginama savo tinkamumu koncertui, bet į ten rengiamus pabaltiečių muzikinius parengimus Bostono lietuviai per kelis metus neišmoko gausiau susirinkti. Geroka: juokinga, bet tai tikra tiesa...

Laisvės Varpo koncertinę programą atliko Dana Stankaitytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis. Solistam akompanavo muzikas Jer. Kačinskis. Programa buvo didelė, įvairi, turininga. Solistai — šio meto JAV lietuvių dainavimo meno pažibos. Teisingai po koncerto

certo p. Zaleckas, Bostono lietuvių veikėjas ir kultūrininkas, pastebėjo: "Šią popietę jaučiausi esąs Vilniuje, bet ne So. Bostone".

Iš tikro, jeigu šiandien D. Stankaitytė, St. Baras ir J. Vaznelis gyventų Lietuvoje, jie būtų pirmieji Valst. Operos Teatro solistai. O čia Stankaitytė dirba raštinėj, Baras banke, o Vaznelis, pats dėdamas žodžio kirtį, trumpai atsakė: "dirbu šapoje"... Taip einasi mūsų dainininkams, kurių talentai tiesiog apčiuopiami. Gerai nors tas, kad mes dar visai nesurūgom ir kad jie, nors retkarčiais, gali pasijauti, jog dar yra kam nors reikalingi.

Koncerto programa buvo tokia, kad apie kiekvieno solisto vokalinių ir muzikinių pajėgumą buvo galima susidaryti pakankamai tikrą įspūdį.

Dana Stankaitytė turi malonaus tembro, plataus diapazono galingą sopraną. Ryški jos muzikinė siela, gyvas įsijautimas į dainuojamą kūrinių, gera sceninė laikysena, patraukli išorė. Stipri ji buvo lietuvių kompozitorių dainose, pajėgi ir tikra operinėse arijose (ypač G. Verdi arijų iš op. Likimo galia), muzikali partnerė duetuose ir tercetuose.

Pirmą kartą su tokia koncerto programa pasirodžiusi, Dana Stankaitytė Bostono lietuviams padarė tikrai malonų įspūdį. Savo balsu ir dainavimo kultūra ji turi neabejotinų galimųjų muštis į platesnes muzikinio gyvenimo erdves.

Stasys Baras, mūsų galingasis tenoras Bostone gana dažnas svečias. Šį kartą mums buvo malonu klausytis ne tik jo solo dainuojamų dainų ir arijų, bet ir išgirsti jį operiniuose ansambliuose. Įspūdingai jis pasireiškė Bizet Carmen Mikaelos ir Don Jose duete, G. Verdi šventybos scenoj, G. Verdi duete iš op. Likimo galia su J. Vazneliu (duetą teko bisuoti) ir Ch. Gounod Faust to kalėjimo scenoj. St. Baras kiekvienu atveju pasirodė, kaip turtingo ir gerai valdomo balso operos solistas.

Jonas Vaznelis, kaip D. Stankaitytė, buvo šio koncerto atrakcija. Jis turi gryną, malonaus tembro, puikiai ir lengvai valdomą bosą. Jo dainavimo kultūra gal būtų galima lyginti tik su Ant. Kučingio dainavimu, nors šis pastarasis buvo basso-buffo.

J. Vaznelio balsas puikiai išlygintas, dailiai skamba apaciose, vidury ir viršūnėse. Ir jo muzikinė kultūra yra pasigėrėtina, interpretacija šilta ir jausminga. Įspūdingai jis pasireiškė lietuviškam repertuare, ypač V. Jakubėno dainoj Nejaugi vėl, o Dieve. Pajėgus buvo operinėse arijose ir ansambliuose. Kaip būtų smagu, kad jo "šapa" būtų operinio teatro scena!

Visi trys solistai yra mūsų tremties metų kraitis. Mes galim tik didžiuotis, kad mūsų tarpe atsiranda tokių talentų, kurie savo darbu ir pasiryžimu pajėgia rikiuotis į aukšto meninio lygio dainininkų gretas.

Bostono lietuviai solistus priėmė nuoširdžiai, gausiai plojo, visiem trim teko bisuoti. Ir Petras Višcinis padarė gerą darbą, kad nepabūgo rizikos ir tokį puikų koncertą surengė. Atrodo, koncertas rengėjams nebus nuostolingas, nors klausytojų jau nebuvo tiek daug kiek anksčiau būdavo. Kągi, po truputį bėgam iš gyvenimo... St. S.

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti LST Korp! Neo-Lithuania 39 metų, Korp! Neo-Lithuania IV suvažiavimo ir LT Akademinio Samburio 11 metų

IŠKILMINGOJE SUEIGOJE ir POBŪVYJE

Kuris įvyks 1961 m. lapkričio mėn. 11 d. 20 val. Midwest Hotel patalpose 6 No. Hamlin Ave., Chicago.

Apie Jūsų dalyvavimą prašome pranešti iki š. m. lapkričio mėn. 9 d. A. Siliūnui, tel.: PR 8-0149.

ŠVENTĖS PROGRAMA

1. 20 val. iškilminga Korp! Neo-Lithuania ir L.T.A. Samburio sueiga.

2. Korp! Neo-Lithuania Chicago Skyriaus vėliavos šventinimas.
3. Korp! Neo-Lithuania junjų kelimas į senjorus.
4. Vakarienis ir šokiai.

Sokioms gros Clevelando neo-lithuanų orkestras vadovaujamas sen. A. Modestavičiaus.

Įėjimas: \$ 5.— Studentams \$ 3.—

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Chicagoje